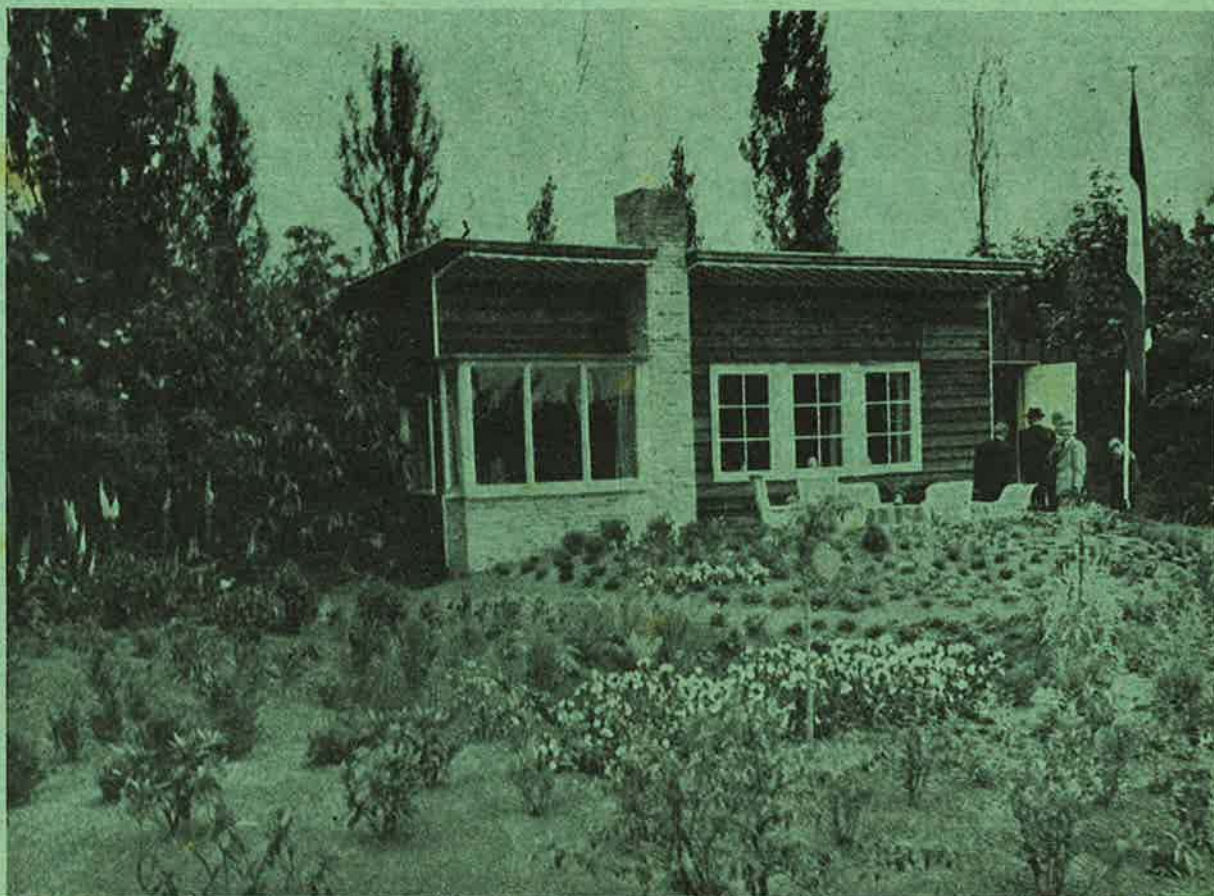

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

HIER WERD IETS GROOTS VERRICHT!

Op deze plek stond, twee jaar geleden, de ruïne van een paardenstal. De leden van onze afdeling Bussum hebben de stal afgebroken en met eigen handen hebben ze, steen voor steen en plank voor plank, dit verenigingsgebouw opgetrokken, dat op 30 Juni officieel geopend werd. Een woord van hulde voor het initiatief en het doorzettingsvermogen van de Bussumse „werkbijen” is hier zeker op zijn plaats! Ook een woord van lof voor de gulheid van allen, die niet eigenhandige doch evenzeer onmisbare bijdragen leverden tot de totstandkoming van dit grote werk!

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17,50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant

Speurbijltjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

HOGERE PRIJZEN

betalen wij voor alle soorten prima honing.
Betaling direct na levering. Aanbiedingen met opgaaf van hoeveelheid aan:

HONINGHANDEL HOLLAND N.V.
LOOSD.WEG 775 - DEN HAAG

N.V. BIJENSTAND MELLONA te SANTPOORT
koopt tegen hoogste prijs, elke hoeveelheid

Raat-, Slinger- en Ruwe Honing

Wij betalen contant. Partijen van minstens 2000 kg worden door ons afgehaald. Steeds emballage beschikbaar.

TE KOOP GEVRAAGD:

PRIMA SLINGERHONING
(klaver-, linde- en koolzaadhoning)

Fa. HANS MATTHES, BREUKELN
Telefoon 25

HONING

Wij hebben vraag naar beslist
eerste kwaliteit:

- Linde-,
 - Klaver-,
 - Korenbloem- en
- Heideslengerhoning
en Heideraathoning
Vraagt onze voorwaarden.

BIJENHUIS WAGENINGEN

GOEDE DINGEN
WAGENINGEN

„MELLONA“ RUIMT OP wegens grote voorraad

Herzog-slingers, 3-raams, met wormwielaandrijving; de beste slinger die er bestaat, f 90,—

Mellona's 8-raamskastjes. Voor en achter met dubbele wand, met luifel en voerbak f 9,50
Idem met honingkamer en opzet f 13,50
Dit zijn prachtkastjes voor de heide-dracht tegen spotprijzen.

Observatiekasten voor 3 broedramen en 4 secties gemaakt van prima red-cedar-hout. Werkelijk een pracht kast voor f 40.—

De dubbele bijenuitlaat, thans voor f 0,60.

Ontzegelvorken van prima kwaliteit, zo lang de voorraad strekt, voor f 1,10.

**DAT KAN ALLEEN MELLONA!
DOET UW VOORDEEL!**

N.V. Bijenstand

„Mellona“

SANTPOORT

TELEFOON 8225 - b.g.g. 8610

H. T. VAN DAM BIJENPARK

JUBBEGA Fr.

Telef. 103 Hoornsterzwaag

Postgiro No. 217250

Uit voorraad leverbaar: **Herzog** Honingslingers, 3-raams en 4-raams. **Herzog** Dathepijpen. **Herzog** draadroosters. **Herzog** honingzeven. **Herzog** ontzegelmessen. **Herzog** gaatjestangen. **Herzog** raampje-grepen enz. Thans weer ruime voorraad honingbussen, als van 25 kg inh., 10 kg inh., 5 kg inh. en 2½ kg inh. Tevens grote voorraad honingflacons en diverse soorten etiketten in vele kleuren.

Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt uit grote voorraad en tegen de laagst mogelijke prijzen.

Kunstraat kost thans . . f 6,50 per kg

Zend nu uw was ter verwerking tot kunstraat. Werkloqn zuivere was tot Kunstraat nog f 1,— per kg.

Wij vragen steeds zuivere Bijenwas en Raatwas te koop tegen de hoogste prijs.

Vraagt onze nieuwe prijscurant. Hij wordt U gratis en franco toegezonden, U bespaart er veel geld mee. Wij zijn het voordeligst adres.

Maandschrift voor BUENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BUENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v.
d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

Verschijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

AUGUSTUS... de paars bloeiende heide oefent nog altijd op ons, imkers, een bijna fascinerende invloed uit. Van oudsher moest de heidedracht de kroon zetten op het imkerswerk van het gehele bijenjaar en ook nu zijn er nog vele imkers die de heide als het sluitstuk van het seizoen beschouwen, en terecht. Door het afwisselend weer staat de heide er goed voor. Wel blijkt dat op sommige plaatsen kleine groengele rupsjes, de larven van de heidekever, veel schade aanrichten. Zij vreten de jonge scheuten van de heide kaal en laten slechts een roodbruin stengeltje achter. Een aangetast veld is dan ook overtrokken met een bruinrode tint, op grote afstanden al duidelijk waar te nemen. Elke imker, die een bepaalde standplaats op de heide heeft, vergewisse zich terdege of zijn plek nog goed is. Een ideale standplaats op de heide is die met een beschutte opstelling en in de naaste omgeving een goede drinkgelegenheid voor de bijen. Het is niet geheel uitgesloten, dat de dikwijls slechte watervoorziening op de heide mede een oorzaak is van een slechte broedstand.

VOOR BEGINNERS

Zoals de vorige keer reeds is gezegd, moet het ons doel zijn op de heide zoveel mogelijk raathoning te winnen. Dit is het meest lonend, raathoning brengt immers steeds een goede prijs op en is ook vrij gemakkelijk te verhandelen, omdat er talrijke mensen zijn die raathoning prefereren boven slingerhoning en zelfs zijn er voor wie alleen heideraathoning „de” honing is: een delicatessie bij uitnemendheid.

Na de heidedracht worden nog steeds veel korfvolken „afgeslacht”, en nu de vraag naar kale volken wel niet groot zal zijn is er grote kans, dat op grotere schaal hiertoe wordt overgegaan. Dit zou zeer jammer zijn. De overtollige bijen zijn nog uitstekend te gebruiken, men kan er kast- en korfvolken mede versterken en eventueel belangstellende niet-imkers een kaal volk cadeau geven en zo mensen voor de imkerij interesseren.

Het is mij, en anderen, opgevallen, dat gesalpeterde bijen als kaal volk opgezet, verbazend ijverig werken en verzamelen en het volgend jaar prima voldoen.

Het zal U weinig moeite kosten gesalpeterde bijen te verkrijgen als U enige kennis hebt, die over voldoende korfvolken beschikken. Versterk daarmee uw volken, deze kunnen dan gemakkelijker een flink broednest warmhouden en, is het najaar een beetje gunstig, dan behoeft U zich stellig geen zorgen te maken dat b.v. stuifmeelgebrek zal ontstaan, omdat we meteen een massa haalbijen toegevoegd hebben.

Het is evenwel zaak de bijen in nog enigszins bedwelmden toestand toe te voegen, als ze te veel zijn bijgekomen is het mogelijk dat een groot deel wordt doodgestoken, wat met bedwelmden bijen niet gebeurt. Het is ook wel eens aardig gesalpeterde bijen van enige korven bij elkaar te gooien en als nieuw volk op te zetten, mits natuurlijk moergoed. In het voorjaar zijn dergelijke volken dan weer te gebruiken, door ze met andere te verenigen.

Korfmakers, als gij het aantal volken tot alleen de opzetters terugbrengt, zwavel straks uw bijen niet af, doch salpeter deze en versterk uw opzetters. Dit wordt wel is waar reeds door velen gedaan, doch toch niet algemeen. Doe als die imker, van wie ik dit voorjaar de bijenstal bezocht en die alleen over korfvolken be-

Nu cursussen en lezingen aanvragen !

Afdelingsbesturen die hun leden in de komende winter leerzame en genotvolle avonden willen geven, dienen reeds nu cursussen en lezingen aan te vragen. De kosten zijn zeer gering, in de meeste gevallen kost het de afdelingen niets. Zie de uitvoerige mededelingen op blz. 126.

Op ons jaarlijks familiefeest

op 18 Augustus te Raalte is nog plaats, maar dan dient U zich meteen aan te melden. Zie Juligroentje blz. 108 en blz. 119 van dit nummer.

In de tijd waarover ik hier spreek, was de moderne bijenteelt, althans in de streek waar ik woonde, slechts zeer weinig bekend. Een enkele bijenhouder beoefende de losse bouw en dat ging nog zeer primitief.

Een van de „moderne” bijenhouders in onze streek was degeen die de bijen van het bedrijf behandelde waarop ook ik werkzaam was en voorzover het de vaste bouw betrof, kon men haast geen beter imker vinden. Maar de losse bouw...

Het stalletje bestond uit vijf korven, twee kasten en een boogkorf en ik moet zeggen, het was keurig verzorgd, d.w.z. alles zag er keurig uit.

Dat ik er zo nu en dan eens een kijkje nam, behoeft geen verwondering te wekken en dikwijls zag ik de imker bezig met de behandeling van zijn immen.

Eens toen ik weer bij de stal kwam, was hij bezig een kunstzwerm te maken. Hij had twee boogkorven op elkaar gekramd, zoals men dit met ronde korven bij het maken van een jager doet. Ik zag hem kloppen: hij transpireerde geweldig.

Telkens keek hij eens in de bovenste korf, maar het resultaat scheen hem tegen te vallen, want misnoegd schudde hij het grijze hoofd en begon weer opnieuw te kloppen.

Ik wist niet wat ik zag en ik kon dit gemartel niet langer aanzien. Daar ik nog in mijn beginjaren van de imkerij was, durfde ik echter bij die vergrijsde bijenhouder geen opmerkingen te maken en ik bleef maar toekijken. Weer werd de bovenste korf opgelicht en weer schudde de man zijn hoofd, onder het slaken van een diepe zucht. Een grote rode zakdoek kwam te voorschijn en hij wiste daarmee het zweet van zijn gezicht. Plotseling zag hij mij staan en ik kon merken dat hij zich schaamde over zijn pover succes. Hij begroette mij en ik vroeg of het niet lukte.

„Nee”, zeide hij, „ze willen niet lopen”.

„Mag ik het eens proberen?” vroeg ik hem.

Hij keek me eens aan en moet wel bij zichzelf hebben gedacht: Zo'n jong broekje, wat zou die bereiken? Maar hij scheen van het kloppen genoeg te hebben en half

onwillig stond hij me de beide boogkorven af: ik zou mijn kunsten eens gaan vertonen.

Ik nam de korven van elkaar en zag slechts een handjevol bijen in de nieuwe korf kruipen. Rustig zette ik die korf opzij en maakte de boogjes uit de andere korf los onder het spiedend oog van de bijenhouder. Ik nam raampje voor raampje uit de korf, bekeek die en toen ik het raam met de koningin gevonden had, zette ik dit midden in de andere boogkorf. Ik plaatste er nog een raampje met broed en honing naast en vervolgens ramen met uitgebouwde raat, die de bijenhouder al gereed had staan.

Met spanning volgde hij mijn handelingen en toen ik de zwerm gereed had en beide korven in de stal had gezet, was hij sportief genoeg om te bekennen dat de losse bouw vele mogelijkheden biedt en dat het zoals ik het deed veel vlugger en beter ging dan „zoals hij een kunstzwerm had willen maken”. „Ik ben al ruim een half uur bezig”, verzuchtte hij, „en bij jouw behandeling duurde het nog geen tien minuten”. Ik vroeg hem of hij het nu ook zou kunnen, waarop hij slechts een weifelend antwoord gaf. Ik vertelde hem over het maken van een kunstzwerm door middel van een vlieger en ik beloofde hem ook nog eens een veger te zullen demonstreren. Wij namen afscheid van elkaar en ik geloof dat het verhaal van het maken van een kunstzwerm al spoedig de ronde heeft gedaan¹⁾.

Maar een echte moderne imker is hij toch nooit geworden. Kort na dit voorval hebben wij hem ten grave gedragen. Hij ruste in vrede.

JAN VAN VELDZICHT.

¹⁾ Als deze grijze imker en zijn collega's in de buurt maar even gemakkelijk en goedkoop een cursus hadden kunnen volgen als wij dat tegenwoordig kunnen! Als er in uw omgeving 12 personen zijn die een cursus willen volgen, kan uw afdelingsbestuur er voor zorgen. Maar... vóór 15 September aanvragen bij het Bijenhuis te Wageningen! Red.

(vervolg van pag. 117)

schikte. Hij zwavelde alleen die korven af, welke hem niet voldaan hadden en dat was in de meeste gevallen slechts een moerloos geworden volk. De niet-opzetters werden gesalpeterd en al de zo verkregen bijen bij de opzetters gevoegd. Een opzetrand werd volgestort, de bevolkte korf er boven geplaatst en na korte tijd waren al de bijen opgelopen en verenigd tot een reuzenvolk. Deze werkwijze bezorgde hem steeds prima wintervolken, welke zich in het voorjaar prachtig ontwikkelden en — naar het fruit gebracht — hem steeds een flinke opbrengst leverden.

Het salpeteren wordt zeer verschillend uitgevoerd. De een gebruikt de door elke handelaar in imkerartikelen kant en klaar te leveren salpeterlapjes, een ander gebruikt een test met gloeiende turf of houtskool en strooit daar wat chilisalpeter op, een volgende gebruikt een Dathepijp waarin op een dun laagje tabak een half schepje kalisalpeter is gedaan en de bij het ontbranden ervan ontstane walm wordt middels het vlieg-gat naar binnen geblazen.

De salpeterlapjes zijn vrij gemakkelijk zelf te maken. Men maakt een verzadigde oplossing van kalisalpeter in heet water, dus zodanig dat het kalizout niet meer oplost. Dompel daar dan strookjes van een zak in en laat deze drogen. Steekt men dergelijke strookjes aan

dan smeulen deze vrij snel op, zodat men dus tamelijk snel moet werken.

De werkwijze is ongeveer als bij het zwavelen.

Een gat in de grond, het smeulende salpeterstrookje met een gespleten stokje in de zijwand van het gat gestoken, op het gat b.v. een reisraam en daarop de korf. Om de onderkant van de korf wat aarde of een zak, want zo weinig mogelijk damp moet kunnen ontsnappen. Spoedig vernemen we een sterk opbruisen in de korf en kort daarop beginnen de bijen, duidelijk hoorbaar, op het reisraam te vallen. Is alles stil in de korf dan geven we enige flinke klappen op en tegen de korf en verwijderen deze. Is alles goed gebeurd dan komen de bijen spoedig weer bij en zijn ze voor onze doeleinden te gebruiken. De gesalpeterde bijen zijn hun geheugen kwijt en kunnen dus zonder voorzorgsmaatregelen overal worden gebruikt, ze vliegen dus niet weer naar hun oude standplaats terug.

De imkers, die de heide niet bezoeken en dus na de klaver of de linde de drachtperiode hebben afgesloten, hebben ruimschoots de gelegenheid hun volken winterrijp te maken. Door na het slingeren regelmatig te voeren worden nog massa's jonge bijen gekweekt. Het is alleen maar oppassen, dat de volken geen gebrek gaan lijden, als de wintervoorraad eerst later wordt toegediend.

A.

Oogstfeesten en Imkersdag te RAALTE

op 18 AUGUSTUS

„Stoppelhaene” herleeft!

Hoewel de officiële aanmeldingstermijn voor de 22ste Nederlandse Imkersdag reeds is gesloten, komen er nog steeds aanmeldingen bij de Raalter commissie binnen. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd, denkt men in Raalte en Raalte blijft in de weer om ook de allerlaatste aanmeldingen nog te verwerken.

Aan alle aanvragen om te Raalte logies te verstrekken kon worden voldaan.

Bij het verschijnen van dit nummer zullen onze logeergasten al grotendeels bericht in huis hebben, voorzover daarom werd gevraagd. De overigen weten dus bij deze: het komt in orde.

Als U op 18 Augustus te Raalte arriveert, zal het U opvallen, dat heel Raalte min of meer in feeststemming verkeert.

Er wordt in Raalte — ter gelegenheid van de Imkersdag — een driedaags oogstfeest gevierd, de z.g. Stoppelhaene. Hiermede heeft Raalte een zeer oude traditie nieuw leven ingeblazen. De Stoppelhaene was van oudsher in Oost-Nederland een feestelijk ceremonieel bij het beëindigen van de rogge-oogst. In de laatste schoof, die van het land werd gehaald, werd een levende haan vastgebonden, waarna in een soort optocht naar de boerderij werd gereden. Het beest had overigens weinig deel aan de feestvreugde, want het verhuisde terstond naar de braadpan en vormde de hoofdschotel van het stoppelhaenenmaal, een feestelijk samenzijn, waarbij natuurlijk ook de nodige geestrijke dranken niet ontbraken.

Voortbouwende op deze oude traditie, organiseert de Raalter Middenstand met de hulp van de V.V.V. voor het eerst dit jaar een driedaags oogstfeest met een braderie of Parijse markt. Verder zijn hieraan diverse attracties verbonden: wedstrijden, muziek, demonstraties van landbouwwerktuigen, een behendigheidswedstrijd voor tractorbestuurders en tot slot op Zaterdagavond het optreden van Ger de Roos met het Orkest Zonder Naam.

De 22ste Nederlandse Imkersdag heeft dus voor Raalte nog een bijzondere betekenis. Zij gaf de stoot

voor het doen herleven van een eeuwenoude traditie! Ongetwijfeld zal ook 't Stoppelhaenenfeest medewerken om 18 Augustus voor onze congressisten te maken tot een buitengewoon prettige dag.

Ten gerieve van reizigers uit de richting Deventer volgt hier nog een opgave van de vertrektijden der bussen (N.V.

Salland, standplaats bij station) naar Raalte:

7.25,	8.15,	10.15	vertrek Deventer
8.05,	8.45,	10.45	aankomst Raalte.

Aanmelden:

C. J. WEULINK,

Grote Markt 4, Raalte.

Kosten: f 5 (rondrit met eigen bus f 4.—).

Giro: 510596 t.n.v. Coöp. Boerenleenbank Raalte.

RADIOPRAATJE:

„Bijen, bloemen en honing”

Op Donderdag 23 Augustus, van 11,45 tot 12.00 uur, houdt onze algemeen secretaris een radiopraatje over bovenstaand onderwerp. Na veel wikken en wegen heeft de A.V.R.O. er in toegestemd een kwartier zendtijd tot onze beschikking te stellen. Hoewel het nu juist voor velen niet een geschikte tijd is om te luisteren, willen we toch graag dit praatje in uw belangstelling aanbevelen. Op onze laatste algemene vergadering werd de wens geuit om via de radio meer bekendheid aan de bijenteelt te geven. Op bescheiden schaal wordt hiermee dus een begin gemaakt.

We willen dan ook al onze leden opwekken om dit radiopraatje te beluisteren, want door te luisteren en door de omroepverenigingen te laten merken, dat dergelijke praatjes op prijs worden gesteld, is er misschien een kleine kans om meer zendtijd voor onze mooie bijenteelt te krijgen.

Uw eigen belang is er mee gediend.

S.

DE BIJEN EN HET RECHT

door
H. G. MAAGENDANS
Arnhem
(Slot)

Art. 575 van het Burgerlijk Wetboek — hierna aan te duiden als B. W. — zegt: „Er zijn zaken die aan niemand toebehooren, de overige zijn het eigendom of van den staat, of van gemeenschappen, of van bijzondere personen”. Zoals reeds eerder werd uiteengezet, worden tot deze aan niemand toebehorende zaken (res nullius) gerekend de vrij hangende bijenzwermen, d.w.z. zwermen waar niemand zijn eigendomsrecht op laat gelden. Krachtens art. 640 B. W. worden Roerende zaken, welke aan niemand toebehoren, het eigendom van dengene, die zich dezelve het eerst toeëigent. Wie dus deze zwerm schept, heeft hem, daar naar mijn mening met het scheppen, dus met het onder zijn macht en beheer brengen, de toeëigening is voltooid. Men mene echter niet hieraan het recht te kunnen ontleen overal maar binnen te kunnen gaan en ieders grond te kunnen betreden om een zwerm te scheppen.

We willen om herhalingen te vermijden thans echter eerst het geval bekijken van degene, die beweert eigenaar van een zwerm te zijn. De eerste vraag, die zich daarbij voordoet, is: „Wie is eigenaar van een zwerm”. Het antwoord hierop moet zonder twijfel luiden: „De eigenaar van het volk, waarvan deze zwerm is afgevlogen”. Zolang deze geen afstand van zijn eigendomsrecht heeft gedaan is en blijft hij eigenaar, zelfs al wist hij niet eens, dat zijn bijen zwermen. Ik wil hier buiten beschouwing laten het geval, dat deze zwerm zich verenigt met een zwerm van een andere eigenaar, waardoor er twee eigenaren zijn.

De imker, die zijn zwerm niet volgt of doet volgen, zal gewoonlijk zijn eigendomsrecht wettelijk nooit kunnen bewijzen, waardoor deze zwerm dus wordt res nullius. In het geval, dat de eigenaar zijn recht wel kan bewijzen, komt het vraagstuk aan de orde: „Hoe te handelen, als de zwerm zich zet op een anders grond”. Voorop zij gesteld, dat art. 629 B. W. zegt: „De eigenaar heeft het recht om de aan hem toebehorende zaak van iederen houder terug te vorderen, in den staat waarin zij zich bevindt”. Dit artikel geeft de eigenaar dus uitdrukkelijk het recht om zijn zwerm, ook al heeft deze zich op de grond van een ander gezet, terug te vorderen. Maar daaraan kunnen wij niet het recht ontleen om deze zwerm dan ook daar zelf maar even te gaan halen. Niet alleen dat ons Wetboek van Strafrecht (W. v. S.) straf bedreigt tegen degene, die de woning of het erf bij een ander in gebruik binnendringt of wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op eerste vordering van de rechthebbende verwijdt (art. 138 W. v. S.), maar ook komen in het W. v. S. bepalingen voor over het lopen over gronden die bebouwd of bezaaid zijn of ter bepoting of bezaailing in gereedheid zijn gebracht, over het lopen in weilanden (art. 460 W. v. S.) om maar niet te spreken over het alom bekende art. 461 W. v. S. het lopen over gronden, waarvan de toegang door de rechthebbenden op voor hem (d.w.z. voor de overtreder) bijkbare wijze is verboden. Waar de imker nergens het recht is toegekend zijn zwerm te volgen en te scheppen op andermans grond, zal hij deze bepalingen hebben na te leven. Enerzijds heeft de eigenaar dus krachtens art. 629 B. W. het recht zijn eigendom terug te vorderen, maar anderzijds kan de imker, indien hem de toegang wordt geweigerd tot de grond waarop de zwerm hangt, zich deze niet verschaffen, daar hij aan het bepaalde in art. 629 B. W. niet de uitleg kan geven, dat de rechthebbende op de grond dan deze zwerm maar netjes voor hem moet scheppen en hem deze opgedoekt en wel moet uitleveren. Hier gaapt een leemte in ons recht en de imker zal verstandig doen indien hij de rechten van de grondeigenaar ontziet en er voor zorgt, dat hierover geen conflicten ontstaan. Aan de andere zijde staat, dat, als de grondeigenaar, wetende wie de eigenaar van de zwerm is, zich van deze zwerm meester maakt en deze behoudt, hij zich schuldig maakt aan diefstal of althans aan verduistering (art. 310 of 321 W. v. S.).

Deze moeilijkheid is alleen op te lossen, indien de imker het recht krijgt zijn zwerm te vervolgen en te scheppen en er voor de eigenaar van de grond de mogelijkheid wordt geopend eventueel aangerichte schade op eenvoudige wijze op de imker te verhalen. Voor het geval de grondeigenaar, geheel te goeder trouw, een zwerm zou hebben geschept en de eigenaar van de zwerm gebruik maakt van zijn recht tot terugvordering ex. art. 629 B. W. heeft de grondeigenaar (zoals het B. W. het uitdrukt „bezitter te goede trouw”) het recht tot terugvordering der noodzakelijke uitgaven, tot het behoud en ten nutte van de zaak aangewend (art. 630 B. W.). Andere kosten mogen echter door hem niet in rekening worden gebracht (art. 633 B. W.).

Hebben we dus in het vorenstaande gezien, dat in onze huidige wetgeving geen bepalingen voorkomen rechtstreeks op de imkerij betrekking hebbende, dan houdt dat niet in dat in Provinciale en Gemeentelijke Verordeningen geen bepalingen daaromtrent kunnen worden opgenomen. Integendeel, in verschillende van deze verordeningen komen bepalingen voor omtrent het plaatsen van bijenvolken en stallen en in verschillende Gemeentelijke Verordeningen is het plaatsen van bijenvolken gebonden aan een vergunning van B. en W. met inachtneming van de daaraan te verbinden voorwaarden. Een ieder die verhuist of zijn bijen verplaatst doet er dus goed aan, ter voorkoming van narigheden, zich te overtuigen of op de nieuwe standplaats een dergelijke verordening van kracht is en zich aan de daarin vervatte bepalingen te houden. Over het algemeen hebben deze bepalingen betrekking op de afstand, welke van openbare wegen en voetpaden moet worden in acht genomen of op de richting waarin de vlieggaten staan. De bepalingen van deze verordeningen kan ik niet altijd even gelukkig vinden. Dikwijls bezorgen zij de imker veel last, zonder dat zij het beoogde doel bereiken en persoonlijk ware het mij liever, indien in de gevallen, waarin de bijen last voor voorbijgangers dreigen te veroorzaken, de verplichting werd opgelegd de bijenstal door een haag, heg of schutting van minstens 2 m hoogte te omringen. De vliegbaan der bijen wordt daardoor omhoog gebogen en het gevaar voor overlast is geweken.

Tenslotte iets over door de bijen aangerichte schade, hetgeen in de praktijk neerkomt op door onze bijen aan anderen of aan dieren van anderen toegebrachte steken. Omtrent de aansprakelijkheid voor dieren zegt art. 1404 B. W.: „De eigenaar van een dier, of degene die zich van hetzelfde bedient, is, zolang hetzelfde tot zijn gebruik verstrekt, aansprakelijk wegens de schade welke het dier heeft veroorzaakt, het zij hetzelfde onder zijn toezigt en bewaring, dan wel verdwaald of ontsnapt zij”. Krachtens rechterlijke uitspraken berust dit artikel op een vermoeden van schuld bij de eigenaar of bij hem, die zich van het dier bedient, zodat dit artikel als regel niet toepasselijk zal zijn. Onder schuld in de zin der wet toch, wordt verstaan grove onvoorzichtigheid of nalatigheid, waarvan gewoonlijk in deze gevallen bij de imker geen sprake is. Evenwel bepaalt art. 1401 B. W.: „Elke onrechtmatige daad, waardoor aan een ander schade wordt toegebracht, stelt dengenen door wiens schuld de schade veroorzaakt is in de verplichting om dezelve te vergoeden”, waarbij dient te worden opgemerkt, dat onder onrechtmatige daad is te verstaan een handelen of nalaten, dat:

of inbreuk maakt op een anders recht;
of in strijd is met des daders rechtsplicht;
of indruist, hetzij tegen de goede zeden, **hetzij tegen de zorgvuldigheid, welke in het maatschappelijk verkeer betaamt t.a.v. eens anders persoon of goed**”.

(vervolg pag. 121)

De doodshoofdvlinder

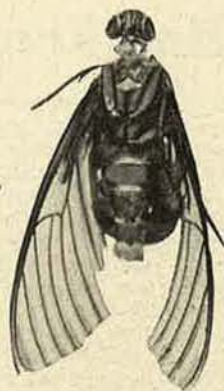
Toen ik indertijd met bijenhouden begon, schafte ik „Schotman” aan en bestudeerde dat werk naarstiglijk. Onder het hoofdstuk: „Vijanden der Bijen” las ik ook over de Doodshoofdvlinder. „Nou, ja, dat is voor de volledigheid”, dacht ik, want ik had nog nooit zo'n vlinder in natura gezien. Wel opgeprikt en op een plaatje, doch dat zegt zo weinig.

Nu gebeurde het op een prachtige Juni-morgen, dat ik héél vroeg uit de veren was en de tuin in slenterde. Mijn eerste gang is altijd naar de bijen. Hoe verbaasd was ik, te zien, dat daar alles reeds in actie was. In mijn gedachten prees ik de nijvere beestjes. Maar... 't was alles toch niet normaal. Er werd gevlogen om de vlieggen heen en verder niet. Eigenaardig, dacht ik, niets kwaads vermoedend...

En plotseling zie ik daar een kanjer van een bruin-gele vlinder met een vlucht van wel 15 cm voor de vlieggen. Die probeerde binnen te komen, doch z'n harige lijf was te dik. Van de woedende bijen trok het monster zich geen zier aan. Overal geprobeerd. Eindelijk bleek hij succes te hebben. Hij wrikte en duwde en kwam binnen, daarbij alle bijen, waaronder hij bedolven was, van zich afschuivende. „Die is er geweest”, dacht ik, en lette scherp op het vlieggen. Maar de razende bijen kwamen nu op mij af met zeer onvriendelijke bedoelingen. Ik naar huis om de bijenkap te halen... Te laat! Alles was weer rustig. In de loop van de dag heb ik de betreffende kast nagekeken. Niets!

Toen heb ik „Brehm's Tierleben” ter hand genomen,

Ons lid, de heer D. Langhout te Oudega (Sm.), zond ons dit overblijfsel van een doodshoofdvlinder, dat hij in een van zijn kasten aantrof. Het was zo licht als een blaadje papier, alle zachte delen waren verdwenen. Tussen de ogen is de vlindertong duidelijk zichtbaar.

om meer van dat monster gewaar te worden. En alles kwam uit, zoals ik het waargenomen had. Het schijnt voor de bijen zo goed als onmogelijk te zijn, hem tussen de ringen van het achterlijf te steken. Elke keer, dat de vlinder een bijenkast binnendringt, rooft hij een halve theelepels vol honing. En dat ik hem nooit eerder zag, komt eenvoudig hierdoor, dat het een nachtvlinder is, die zich overdag schuil houdt, zodat ik niet weet, of er veel van die lieve beestjes hier voorkomen. Ik geloof het echter niet. Later ben ik 's avonds laat en vroeg in de ochtend wel weer naar m'n bijenstand gegaan en luisterde oplettend, want men kan ze heel duidelijk horen vliegen. Ze maken nl. een knisterend-ratelend geluid, waarschijnlijk veroorzaakt door het langs elkaar schuren der vleugels, zo ongeveer als de libellen dat ook doen, maar dan veel luider. Tot nog toe echter heb ik nooit meer iets van het gedrocht vernomen. Maar dat bewijst nog niets natuurlijk. Joure.

B. v. BERGEN.

(vervolg van pag. 120)

Men is niet alleen verantwoordelijk voor de schade, welke men door zijn eigene daad veroorzaakt, maar ook voor die, welke veroorzaakt is door de daad van personen voor welke men aansprakelijk is (art. 1403 B.W.). Het zal U zonder meer duidelijk zijn, dat dit artikel van zeer ruime strekking is. De zorgvuldigheid, welke in het maatschappelijk verkeer betaamt, komt al spoedig in het gedrang en het aantal rechterlijke uitspraken, dat op grond van dit artikel is gegeven, is legio. Ik heb deze jurisprudentie voor zoveel mogelijk doorgewerkt, doch geen praktijkgeval, van belang voor de imker, kunnen vinden. Ik geloof overigens dat dit geval meer van theoretische dan van praktische aard is, daar de eisende partij m.i. zal moeten aantonen, uit welke stal de stekende bij afkomstig is, wat praktisch nimmer mogelijk zal zijn. Dit ontheft ons evenwel niet van de morele plicht om alles te doen om overlast te voorkomen. Er is geen slechtere propaganda voor de bijenhouders denkbaar dan overlast voor anderen en we weten allen dat het een kleine moeite is stekers te voorkomen. De door mij aanbevolen heg is daarvoor een van de beste middelen en valt er per ongeluk toch eens een steek, doe daar dan een honingzalfje op en biedt na het slingeren de bedreigde burens eens een aardig verpakt flaconnetje honing aan. Vooral voor de stadsimker is de kern van de imkerij: „blijf op goede voet met de burens”. Klachten over uw bijenhouders zijn niet alleen vervelend voor u zelf, doch slaan terug op al uw mede-imkers en als er te veel klachten komen, gaat de Overheid verordeningen maken, waardoor het plaatsen van bijen in min of meer ernstige mate aan banden wordt gelegd.

Tot slot wil ik U een vermakelijke geschiedenis met een minder vermakelijk slot vertellen, waarbij Wet en bijen met elkaar in conflict kwamen. Van bevriende zijde werd ik opmerkzaam gemaakt op dit geval, dat is

vermeld in het Algemeen Nederlandsch Politie-Weekblad No. 365 d.d. 26 December 1922.

In 1916 wilden twee Rijksveldwachters in het Gelderse gehucht X. en man arresteren. Zij paktten hem daartoe beet, maar de man, die blijkbaar weinig lust had om op de plaats te vertoeven, waarheen de veldwachters hem wilden brengen, verzette zich tegen hen en ging o.m. liggen. Terwijl een der politiedienaren met de aangehoudene op de grond lag, kwam de vrouw van de aangehoudene haar man te hulp. Zij liep naar een in de nabijheid staande bijenstal en schudde aan de korven, zodat de bijen er bij zwermen uitkwamen. De bijen vlogen op de veldwachters toe en staken hen zodanig, dat van de arrestatie weinig kwam. De veldwachter, die zijn arrestant nog steeds had vastgehouden, werd namelijk door al de bijensteken, welke hem uiteraard zeer veel pijn veroorzaakten, wel gedwongen zijn arrestant los te laten.

Het minder vermakelijk slot was voor de vrouw, die zo vaardig de bijen als ontzettingstroepen wist te mobiliseren. Zij werd bij vonnis van de Arr. Rechtbank te Arnhem veroordeeld tot een maand gevangenisstraf wegens het opzettelijk behulpzaam zijn bij wederspannigheid (art. 180 W. v. S.).

Een cursus kost haast niets,
Een lezing is zelfs gratis.
Schrijf NU aan 't Bijenhuis
En niet als het te laat is!

Hoe kunnen wij de bijenteelt rendabel maken?

Neerlands bijenteelt gaat achteruit. Dure suiker, stijgende prijzen van materialen en de lage honingprijs zijn hiervan de oorzaak. Maar niettegenstaande al deze feiten geeft de rechtgeaarde imker de moed niet op, want nieuwe wegen staan nog open. Om deze te bewandelen zullen we echter de handen ineen moeten slaan en sterk staan in onze organisatie.

In dit artikel wil ik beknopt één der mogelijkheden belichten om tot rendabeler bijenteelt te komen: het nut der bijen voor de bestuiving van onze fruitgewassen. Vele fruittelers zijn overtuigd van het nut van de bijen voor de bestuiving. Vele imkers willen hun volken wel in de boomgaarden plaatsen en de fruittelers willen wel bijen bij hun fruit hebben, als... het maar niets of zeer weinig kost. De situatie is zo, dat duizenden volken naar het fruit konden gaan als de fruittelers ze maar wilden huren tegen de vastgestelde prijs. En wat de imkers betreft: duizenden volken worden nog voor een appel en een ei verhuurd of geheel gratis in de boomgaarden geplaatst. Bewijzen hiervoor hebben we te over. Dat doen blijkbaar de philantropen in onze vereniging.

Daarbij komt nog dat wij als imkers elkaar beconcurreren door de bijen b.v. een gulden goedkoper te verhuren dan een ander. Het is dan ook geheel onze eigen schuld dat vele fruittelers, de goeden niet te na gesproken, de imkers tegen elkaar uitspelen.

We mogen niet zeggen dat er op dit terrein niets gedaan is. De Bedrijfsraad geeft, in samenwerking met de fruittelersorganisaties, reeds enige jaren een adviesprijs voor de verhuur van volken voor het fruit. De afd. Bunnik verricht op dit gebied reeds verscheidene jaren baanbrekend werk.

Tussen het werk van Bunnik en dat van de Bedrijfsraad bestaat een groot verschil.

De Bedrijfsraad geeft een adviesprijs en probeert zo mogelijk imker en fruitteler met elkaar in contact te brengen. Met de verdere regeling bemoeit hij zich niet. Bunnik huurt en verhuurt daadwerkelijk de volken en regelt ook de financiële afwerking, zodat de imker zijn geld door Bunnik thuisgezonden krijgt. Hiervoor betaalt hij een luttel bedrag per verhuurd volk. Hierdoor kan ook geen der partijen van een der voorwaarden afwijken. Dit is ook voor volgende jaren van belang, daar de imker weet dat hij steeds zijn prijs krijgt en de fruitteler weet dat er niet valt af te dingen. Jammer dat Bunnik niet alle aangeboden volken kan plaatsen, daar het hieraan verbonden werk — het verhuren der volken aan de telers — door een klein aantal personen moet worden gedaan in hun vrije tijd.

Verder zijn er in ons land nog enkele veilingen, die een bepaald percentage van de omzet der fruittelers inhouden en er voor de fruittelers bijenvolken voor huren.

Wat ons ontbreekt is een hechte eenheid onder de imkers; grote bedragen die zij aan bestuivingsgeld konden ontvangen, laten zij daardoor aan hun neus voorbij gaan.

Maar de grootste handicap is wel, dat we alle fruittelers in ons land „het geloof in de bijen” nog niet hebben bijgebracht.

Zowel in het een als in het ander moet zo spoedig mogelijk verandering worden gebracht.

Hoe zal dat kunnen gebeuren?

Door te zorgen dat er tijdig voor het gehele land gelijke voorwaarden komen. Niet alleen de imkers uit de fruitstroken, maar imkers uit het gehele land moeten in de gelegenheid zijn hun volken te verhuren.

De imkers zullen met overtuigende bewijzen moeten komen, dat bijen onmisbaar zijn voor de fruitteelt.

Het voeren van een juiste propaganda zal noodzakelijk zijn. Niet alleen door advertenties, folders, artikelen in de land- en tuinbouwpers, lezingen, films e.d., maar vooral door persoonlijk contact met de boomgaardbezitters. Eerstgenoemde middelen zijn van grote waarde, maar persoonlijk contact doet nog veel meer. Maar dan

moet men op de hoogte zijn van fruitteelt en imkerij beide. Tevens moet men de mentaliteit van het platteland kennen. Heren met een boord om, in een fraaie luxe wagen en met een actetas onder de arm, bereiken niets: de beslissing is al gevallen voordat zij een voet op het erf van de plattelander hebben gezet. Daarom is een juiste keuze van de mensen, die dit werk gaan verrichten, een eerste vereiste. Hiervan hangt het hele welslagen af.

Ook moet men niet van de veronderstelling uitgaan op één dag tientallen boomgaardbezitters te kunnen bezoeken. Hoogstens tien per dag! Dat zal veel tijd kosten, maar dat moet men er voor over hebben. Daarom zal elke imker, die zijn volken verhuurt, een bepaald bedrag moeten storten voor het voeren van deze actie.

En er zal ook geen enkel volk meer beneden de vastgestelde prijs verhuurd mogen worden. Ook zal geen enkele fruitteler meer mogen profiteren van zijn buurman-imker, omdat... hij het nut van de bijen niet inziet. Dan moeten deze bijen naar een andere plaats gebracht worden en ge zult zien dat na één of twee jaar de fruitteler radicaal van mening veranderd is!

De bijen in bepaalde afdelingen of gebieden zullen daarom in z.g. „pools” moeten worden ondergebracht, waardoor het niet meer mogelijk is dat men profiteert van bijen die men niet gehuurd heeft. De imker krijgt daardoor een vergoeding voor zijn volken, die hij voordien niet los kon krijgen.

Ook zullen we een datum moeten opgeven, waarvoor de fruittelers bijenvolken moeten aanvragen, b.v. 1 Maart. Komt men na deze datum, dan is de prijs b.v. een gulden per volk hoger. Ieder jaar zijn er nog fruittelers, die vlak voor de bloei volken vragen; ze denken blijkbaar dat het een winkeltje is!

Onderzoek en voorlichting moeten van imkerszijde grondig worden aangepakt. Het moet mogelijk zijn daarvoor een bepaald gebied bijenvrij en enigszins insectenvrij te maken. Men denke b.v. aan de N.O.-Polder. Al deze zaken moeten spoedig en met kracht worden aangepakt: de tijd dringt.

Imkers van Nederland, verzet de bakens voor het te laat is, haal uit uw bijen wat er in zit, begin direct in uw afdeling, uw gewest, uw provincie deze zaak aan te pakken. Des te eerder plukt gij er de rijke vruchten van.

Hebt u critiek op dit artikel of bent u een andere mening toegedaan, stuur dan een brief aan het Bijenhuis te Wageningen, dat voor doorzending aan mij zorgt. Ik zal trachten uw brieven in één antwoord-artikel te beantwoorden.

Bunnik.

C. PATER Jzn.

De darren zijn we kwijt; nu oppassen voor die grote parasiet daarboven!

(Gleanings)

Maibach E. Die Sauerbrut.

Schweizerische Bienenztg. 74 Jg. NF nr. 3 Maart '51, pp. 101-106.

De oorzaak van zuurbroed is *Bact. eurydice* en de andere verschijningsvorm daarvan: *Bac. pluton*. *Bac. alvei* en *Streptococcus apis* zijn begeleidend bacteriën, die geen directe rol spelen. *Bact. eurydice* komt ook in gezonde bijenvolken voor. Een afdoende bestrijding is niet bekend. Bij ernstig optreden is vernietiging van het volk het beste. Bij pas aangetaste volken kan men alleen het broed vernietigen en de volken op kunstraat zetten. Hierbij treden echter ook mislukkingen op.

Fyg W. Ueber die Vorgänge bei der natürlichen Begattung der Bienenkönigin.

Schweizerische Bienenztg., 74 Jg. NF nr. 4, April '51, pp. 156-171.

De geslachtsorganen van de dar en de koningin worden uitvoerig beschreven en duidelijk afgebeeld. De betekenis van de verschillende onderdelen van het geslachtsapparaat is nog niet voldoende bekend. Bij de dar wordt — ook niet op latere leeftijd — geen „zaadpatroon“ gevormd, zoals door vele onderzoekers werd aangenomen. Bij de copulatie wordt het geslachtsorgaan geheel uitgestulpt. Het is nog niet met zekerheid bekend of de paring in de lucht of zittend gebeurt en ook de houding tijdens de copulatie is nog een strijdvraag, nl. of de dar boven of onder de koningin geplaatst is. Bij de pas bevruchte koningin vindt men de schede en de eileiders geheel gevuld met sperma en in de angelkamer het bevruchtingsteken: een verharde of taai slijm massa. Het sperma wordt dus niet direct in het zaadblaasje gebracht.

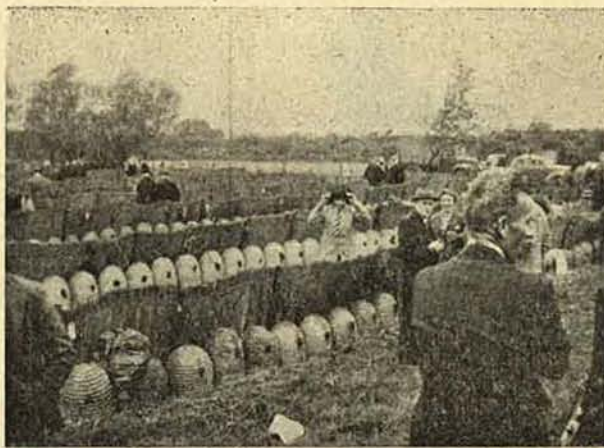
Cale G. H. Jr. What price colour?

American Bee Journal. vol. 91 no. 2 Febr. '51, pp. 58-60.

Uit de literatuur werd nagegaan welke resultaten vergelijking van bijen van het Italiaanse Krainer en Kaukasische ras heeft opgeleverd. Deze gegevens van 1885 af werden gerangschikt in tabellen. Het blijkt dat in verschillende belangrijke eigenschappen de Krainer en Kaukasiërs het veje jaren wonnen van de Italiaanse.

Een groep imkeressen en imkers uit Brugge bezocht de bijenmarkt te Veenendaal, het Bijenhuis te Wageningen en de proefbijenstand Ambrosiushoeve. Het gezelschap in de tuin van het Bijenhuis.

Onze Brugse vrienden op de bijenmarkt te Veenendaal.

Maurizio A. Prüfung von Pollenersatzmitteln.

Schweizerische Bienenztg. 74 Jg. NF nr. 3, Maart '51, pp. 111-118.

De proeven met stuifmeelvervangingsmiddelen werden genomen in kleine afgesloten volkjes, bij constante temperatuur. De al of niet gunstige werking werd gecontroleerd door de ontwikkeling van de voedersapklieren en de levensduur van de bijen. Het bleek dat geen enkel middel even werkzaam is als natuurlijk stuifmeel. De werking van sojameel hangt af van de wijze van bereiding. Melkpoeder bleek, evenals sommige gistpraeparaten, zeer goed bruikbaar. Aanbevolen wordt mengsels van verschillende stoffen te gebruiken om eventueel ongunstige nevenwerkingen op te heffen.

Milne P. S. Apimysis.

The British Bee Journal vol. 79 no. 3585, 24 Maart '51, pp. 229-230.

In 1950 werden in Engeland van alle ingevoerde bijen monsters onderzocht op eventueel voorkomende ziekte. In drie monsters uit Italië ingevoerde bijen werden vliegenlarven gevonden: Dit voorkomen van vliegenlarven in levende bijen wordt Apimysis genoemd. Er zijn twee vliegsoorten bekend, die op de honingbij parasiteren: *Rondanilloestrus apivorus*, die in Zuid-Afrika voorkomt en *Senotainia tricusps* uit Zuid-Europa.

Beutler R. Time and distance in the life of the foraging bee.

The Bee World vol. 32 no. 4, April '51, pp. 25-27.

Bijen nemen tijdens het vliegen suiker op uit de honingblaas om het bloedsuikergehalte op peil te houden. De afstand, waarop een drachtbron benut wordt is in normale gevallen niet groter dan 3 km. Hoe groter de af te leggen afstand is des te groter de hoeveelheid in de honingblaas bij het verlaten van de woning aanwezige suiker. Stuifmeelhaalsters hebben betrekkelijk zeer veel voedsel in de honingblaas als ze op dracht uitgaan.

Menke H. F. Bees and apple blossom thinning sprays.

American Bee Journal vol. 91 no. 4, April '51, pp. 152-153.

Als men tot chemische bloemdunning wil overgaan moeten voldoende kruisbestuivingsmogelijkheden aanwezig zijn en veel bestuivende insecten. De bijen werden door de bespuitingen met Elgetol niet gedood. De bijen verdwijnen terstond bij het begin van het spuiten en keren pas op de bloemen terug als de vloeistof is opgedroogd. Als er geen onbehandelde bloemen overblijven, bezoeken de bijen ook wel nog natte bloemen. De kans op beschadiging wordt dan groter, daar Elgetol wel giftig is voor de bijen.

Tilburg.

Ir. J. MOMMERS.

Toen we Ir Mommers op de proefbijenstand „Ambrosiushoeve” bezochten, maakten we deze foto bij een rij spaarkasten. Er moeten ramen worden gehangen in de bovenste broedkamer en dan wordt de dekplank over het volk gelegd. Op de dekplank een kastkaart met aantekeningen.

— Meneer Mommers, de imker moet, als hij met voordeel bijen wil houden, met zo weinig mogelijk kosten zoveel mogelijk honing winnen.

In de eerste plaats moet hij dus zo weinig mogelijk geld vastleggen in zijn kasten en gereedschappen, zonder dat hij daarmee de mogelijkheid om met de minste arbeid de grootste mogelijke hoeveelheid honing te winnen prijs geeft. Welke kast is naar uw mening het doelmatigst om met voordeel te imkeren en waarom?

— U geeft al een weg aan, meneer Groenveld, die kan leiden tot een verlaging van de onkosten: goedkope kasten en gereedschappen. Het is mijn ervaring van enkele jaren — en deze ervaring is ook nog onlangs bevestigd door Dr Butler in Engeland — dat een enkelwandige kast even goed is in ons klimaat als een dubbelwandige. In Amerika heeft men dit al lang ingezien en houdt men in gebieden met een veel ruwer klimaat bijen in enkelwandige kasten. De constructie van deze kasten kan dan heel eenvoudig zijn, wat bij de behandeling ook weer gemak oplevert en minder tijd vraagt. In Amerika en ook in Engeland stapelt men de bakken dan „koud” op elkaar, dus zonder sponningen. Dit is voordeliger in de constructie en men kan die bakken dan veel makkelijker van elkaar krijgen als ze vastgekit zitten. Ik heb op de Proefbijenstand een 100-tal van dergelijke, naar Amerikaans model voor het Simplexraam gemaakte kasten in gebruik. Om de „oren” van het raam kwijt te kunnen zijn ze van vóór en achter dubbelwandig. Ik heb deze kast „Spaarkast” genoemd, omdat al wel gebleken is dat ze velerlei besparing geeft. Ik heb wel de Simplexraammaat aangehouden echter niet de constructie. Er is nl. geen spleet in de bovenlat, wat ook al weer besparing geeft aan werk bij het inzetten van kunstraat en bovendien op iedere 18 à 19 ramen een heel vel kunstraat spaart.

— Onze lezers zullen dit zeer zeker in hun oren knopen, maar ik denk dat bij menigeen de vraag rijst: hoe reist u met die koud op elkaar staande kasten? Hebt u een eenvoudige manier voor het vastmaken van bodem en

Met minder kosten

Wij spraken met... de Rijksbijen

broed- en honingkamers, zodat de bakken niet van elkaar kunnen schuiven tijdens de reis?

— Het reisklaar maken van deze kasten is ook zeer eenvoudig. Vroeger bond ik er een stevig touw om, maar thans zijn er handige reissluitingen voor in de handel. Een aantal van onze kasten werd, op deze wijze gesloten, van Tilburg per trein en jeep-aanhangwagen naar Zuid-Limburg vervoerd en vandaar, eveneens per trein en vrachtauto naar een der Zeeuwse eilanden. Bij aankomst in Zeeland, na deze lange reis, waarbij dus driemaal moest worden overgeladen, was er geen enkele bij buiten de kasten. De ervaringen met een groot aantal „Spaarkasten” zijn zo gunstig, dat ik er thans geen bezwaar meer tegen heb dat deze in de handel worden gebracht. Ik mag in verband hiermee nog wel opmerken, dat voor kleine aantallen bijenvolken het reizen per trein veel voordeliger is dan per auto.

— Dan rijst de vraag, of het voordelig is om deze kasten in een stal te plaatsen of ze z.g. „vrij” op te stellen. Wordt, door de kasten in een stal te plaatsen, de levensduur van die kasten zodanig verlengd, dat we de kosten van de stal er weer uithalen?

— Ook wat de opstelling van de kasten betreft, ben ik een voorstander van het Anglo-Amerikaanse systeem, d.w.z. van de vrije opstelling. Het is natuurlijk waar dat een kast, die onder een afdak staat, minder onderhoud vraagt en over iets langere tijd kan worden afgeschreven. Wil men echter een stal maken, die geen belemmering vormt voor vlot werken, dan wordt de constructie erg duur en gaat het voordeel van de langere levensduur van de kasten geheel teniet.

— Gedijen de bijen beter door de beschutting van een stal?

— Om deze vraag met zekerheid te kunnen beantwoorden zou men uitvoerige vergelijkende proeven moeten nemen. Dit is in ons land nog niet gebeurd. Ik heb echter ervaren dat ook zonder stal de bijen uitstekend kunnen overwinteren en ook in de zomer het goed doen, zelfs op plaatsen waar de wind zeer krachtig kan zijn. Als de bijen in een stal dicht opgedrongen staan vervliegen de bijen meer, wat meer kans geeft op ziekte (Nosema).

— Legt het plaatsen van de kasten in een stal de imker beperkingen op met betrekking tot zijn bedrijfswijze, die gewicht in de schaal leggen, nu we geldelijke voor- en nadelen tegen elkaar afwegen?

— Ik meen dat het kastsysteem de imker meer beperkingen oplegt dan de stal. Er zijn echter kastsystemen, die zonder stal niet denkbaar zijn (achterbehandeling) en de bedrijfswijze zal daar natuurlijk rekening mee moeten houden.

— Voor de uitkomsten van de imkerij is de bedrijfswijze, die de imker toepast, van groot belang. De heide-imker streeft er steeds naar, sterke volken te hebben in Augustus. Tegenwoordig moeten we ons meer instellen op de vroege dracht: de dracht in Mei op koolzaad en fruit en de zomerdracht op klaver en linde. De zwermduft van de bijen kwam de korf-imker goed te pas; hij vergrootte het aantal zijner volken. De zwermduft doorkruist echter dikwijls de plannen van de kast-imker, die in het voorjaar en de zomer sterke volken moet hebben.

In de eerste plaats zou ik u willen vragen of u er voordeel in ziet, om in het najaar of in het voorjaar kastvolken te verenigen?

— Het is ook mijn mening dat we onze bedrijfswijze moeten instellen op vroege- en zomerdracht. De korf-imker kan — helaas — onder de tegenwoordige omstandigheden niet meer mee. Voor de goede korf-imker was

meer honing winnen

nteeltconsulent Ir. J. Mommers

het zwermen geen probleem. Dat hoeft het, naar mijn mening, voor de kastimker ook niet te zijn. In ons klimaat en met onze drachtomstandigheden is het m.i. niet verstandig deze aangeboren eigenschap van de bijen geheel te willen onderdrukken. Met kan echter niet steeds aan het uitbreiden blijven en men zal dus moeten overgaan tot het verenigen van volken, wat ongetwijfeld ook voordelen biedt.

— Als we volken hebben verenigd, hebben we lege bijenwoningen tot onze beschikking. Doordat onze volken sterk zijn, valt de zwermtijd vroeger. Maakt dit een toenadering tot de bedrijfswijze van de korfimker mogelijk, m.a.w. ziet u er voordeel in om in de loop van Mei van elk volk een aflegger of een kunstzwerm te maken?

— Ik heb al jaren lang op deze wijze geïmkerd en heb er geen slechte resultaten mee bereikt. Ik maak vegers van al mijn kasten en wel vóórdat er doppen zijn aangezet van alle volken tegelijk. De jonge moeren komen dan ook alle tegelijk en dit geeft een grote arbeidsbesparing. Er zijn natuurlijk ook andere goede bedrijfswijzen, maar deze is eenvoudig uit te voeren en overzichtelijk en dat is veel waard. Liever een eenvoudige methode, die goed wordt toegepast, dan een zeer ingewikkelde en vindingrijke waarbij grote fouten worden gemaakt.

— Als we in het najaar volken verenigen, besparen we suiker, want een sterk volk gebruikt weinig meer suiker om de winter door te komen dan een zwak volk. Is het samenvoegen van volken in het najaar een zuinigheid, die de wijsheid bedriegt? Is het beter om de volken in het voorjaar samen te voegen? Moeten we dat dan zo vroeg mogelijk doen, b.v. in Februari of Maart of onmiddellijk voor de dracht op fruit en koolzaad, dus in April?

— Dit is al weer een onderwerp dat eigenlijk eens goed moest worden uitgezocht. Ik meen echter dat het voordeliger is in het voorjaar te verenigen, men heeft dan immers in het najaar twee koninginnen aan de leg en ook nog een tijdje in het voorjaar. Bovendien heeft men dan de gelegenheid om op volkomen legale manier aan voldoende suiker te komen en die hebben we nodig, want als we verenigen zullen we toch, om imker te blijven, ook weer moeten splitsen en dat kost in de zomer voer. Het verenigen gaat in het vroege voorjaar het gemakkelijkst. Er is dan minder kans op vechten en men heeft niet zoveel broed bij elkaar te hangen. Daarnaast is het de vraag of men in het versterkte volk geen grotere uitbreiding van het broednest krijgt dan wanneer men beide koninginnen in de kleinere volken zou laten. De weersomstandigheden zullen hier ook een rol bij spelen en ik herhaal nog eens: proefnemingen kunnen hier alleen zekerheid verschaffen.

— Zo'n aflegger of een kunstzwerm zullen we wellicht reeds moeten maken tijdens de bloei van het koolzaad. Welke bedrijfswijze lijkt U nu het voordeligst? Ik bedoel eigenlijk: hoe kunnen we het meeste voordeel trekken van de nog niet geëindigde koolzaaddracht en van de komende zomerdracht, zonder dat we in de zomer opnieuw last krijgen van zwermplannen?

— Ja, deze kunstzwermen worden altijd gemaakt op

het laatst van Mei, want ik wil jonge bevruchte koninginnen in de volken hebben als de zomerdracht begint. Het afnemen van de veger (jonge bijen) vermindert echter de opbrengst aan voorjaars-honing niet omdat de vliegbijen alle op het volk blijven en er een periode van broedstilstand komt, waardoor minder honing voor de verzorging van het broed nodig is. De volken met jonge koningin kunnen we later versterken met broed van de veger of door de vegers „uit de rij” te zetten en de vliegbijen dus af te tappen. We voorkomen daardoor ook het zwermen van de oude moeren in de vegers. Door dit versterken blijft het oorspronkelijke volk op peil, ook zelfs voor de heidedracht.

— Beschouwt u dan de broedstilstand na het afnemen van de veger niet als een bezwaar?

— Neen, want zoals ik u al zei, wordt het volk later weer versterkt, maar daar komt nog bij dat uit het fraaie onderzoek van Dr Maurizio in Zwitserland gebleken is dat een bij, die geen broed te verzorgen heeft, veel langer leeft dan een die dit wel doet. De natuur, die het zwermen ingeeft, heeft hier zichzelf dus ook wel geholpen. Dit verklaart wel voor een groot deel het succes van deze methode.

— Tegen de tijd van de heidedracht hebben we al onze kasten vol met goed ontwikkelde volken. Acht u het voordelig om dan met de volken naar de heide te trekken of vindt u de mogelijkheden van de heide zo beperkt en zo ongewis, dat u er de voorkeur aan zoudt geven om de volken in Augustus te voeren met het doel veel jonge bijen te kweken voor het komende voorjaar?

— Het zal een imker wel moeilijk vallen, om een kans op honing te laten voorbijgaan, ook al is die kans dan misschien 1 : 20. Toch geloof ik dat de heide zeer veel jaren meer nadeel oplevert dan voordeel. Men verliest er veel bijen, de overgebleven bijen zijn half versleten en de broedaanzet is vaak gering. Om in het voorjaar sterke volken te hebben moeten de volken al vroeg in het najaar voeren en daarvoor geeft de heidedracht geen gelegenheid. Wat aan heidehoning gewonnen wordt gaat aan voorjaars-honing verloren en vaak zelfs veel meer.

(Slot volgt).

Dr. A. Minderhoud en Mej. J. G. Brunner bij de spaarkasten op Ambrosiushoeve. De volken overwinteren op één broedkamer.

UIT DE JAAGKIEPS

In de American Beejournal 1950/8 komt van de hand van B. M. Crawford een artikel voor, getiteld: „Voor beginners en beroepsimkers, koninginnteelt langs de meest natuurlijke weg”. Hieruit het volgende: Dunne smalle latjes worden met een warm ijzer naast elkander in een vel kunstraat geperst. Twee van dergelijke vellen worden dan met de latjes tegen elkander in een raam bevestigd zo, dat de latjes verticaal lopen. Het aldus klaar gemaakte raam ziet er als een gewoon raam met kunstraat uit. Dit raam komt in het teeltvolk, wordt daar spoedig uitgebouwd en door de koningin geheel met eitjes belegd, waarbij deze niet kan vermoeden dat zij de kiem voor ongeveer 700 prinsessen heeft gelegd. Dan wordt het raam uit het teeltvolk genomen en de raat hieruit gehaald, men heeft dan twee halve raten, deze worden met de latjes naar onderen op een tafel gelegd, de opening der cellen is dan naar boven gericht. De cellen worden nu met een kam met twee lange metalen tanden bewerkt en wel zo dat twee rijen cellen worden vernietigd en de derde goed blijft. Zo worden beide helften van de raat bewerkt. Vervolgens worden de latjes met een mes van elkander losgemaakt, op elk latje zitten dan 10 cellen met eitjes zover van elkander, dat zij later gemakkelijk kunnen worden gebruikt. Twee van deze latjes worden met punaises aan een honingkamerraam bevestigd en dit raam met twintig aanstaande moerdoppen wordt gedurende tien dagen in een moerloos volk geplaatst. Dan worden deze er weer uitgenomen en de latjes worden voorzichtig losgemaakt. Met een snoeischaar wordt het latje in kleine stukjes geknipt en wel zo, dat elke dop een houten basis heeft. „Dit is een systeem, waarbij elke imker de beste en meest natuurlijke koninginnen spoedig en economisch kan telen”.

In een Roemeens imkersblad, *Méhészeti Közlöny* 1949/5 dat ik van een Franse collega ter inzage kreeg, komt over bovenstaand onderwerp ook een artikel voor. De tekst kan ik niet lezen maar het onderschrift van de 17 afbeeldingen is in het Roemeens en Frans. Schrijver gebruikt vierkante houten blokjes, die als basis voor de moerdoppen moeten dienen. Deze blokjes hebben aan de achterkant een insnijding en met behulp van een dun latje kunnen deze blokjes aan elkander bevestigd worden (we hebben dan weer de latjes van de vorige methode). Zes van deze latjes, elk van 17 blokjes, worden nu in een platte doos bevestigd. Deze doos wordt door de schrijver schaakbord genoemd en ze lijkt daar wel iets op. Op dit schaakbord wordt nu een vel kunstraat geplakt, waarna de doos in het teeltvolk komt. Is de raat uitgebouwd en met eitjes belegd, dan wordt deze uit de kast genomen en met twee eggen bewerkt, teneinde op elk blokje slechts één cel te hebben. De kleine eg heeft zeven tanden, deze zijn zo gesteld, dat elke tand drie rijen cellen vernietigt en één rij spaart; er blijven dan horizontaal zes rijen cellen. De grote eg heeft 9 tanden, deze moet verticaal tweemaal gebruikt worden, waarna op het schaakbord zes rijen van 17 cellen (en op elk blokje één) aanwezig zijn. De zes latjes worden nu weer uit elkander genomen, in twee ramen gemonteerd en aan een moerloos volk gegeven. Het resultaat van een teelt in het begin van April met een middelmatig volk was 58 moerdoppen. Een record van Zander met behulp van de bekende methoden zou 60 moerdoppen zijn. In de Roemeense tekst komt meermalen „Sovjetunio-ban” voor, zodat ik vermoed dat deze methode van Russische oorsprong is.

In de British Beejournal 1951/1 deelt een lezer aan de redactie mede, dat er ook in Rusland en enorm tekort aan bijenwas is, zodat er een strenge controle op dit artikel bestaat. De Russische bijenhouders mogen geen was gebruiken om kunstraat te maken en daar „nood

de moeder der uitvinding” is, heeft men een surrogaat, namelijk celluloid papier, samengesteld. Hiervoor heeft men ook een pers nodig, het product zou zeer goed voldoen, de cellen worden normaal opgetrokken en deze zijn voldoende sterk om de honing te bevatten. Er wordt niet gemeld of er ook normaal broed wordt aangezet. Schrijver wil, dat deze kunstraat ook in Engeland wordt gemaakt.

In een volgend nummer van genoemd blad komt de redactie op dit onderwerp terug: Door moeilijkheden bij het vertalen uit het Russisch zijn enige fouten gemaakt. Het blijkt dat stroken celluloid, o.a. schoongemaakte foto-negatieven worden gebruikt. Deze stroken worden in was gedompeld en daarna in een pers, gelijkende op de oude handpersen, verder bewerkt. Proeven werden genomen door ramen met gewone kunstraat en met het nieuwe product in een volk te hangen, 8 uur na het inhangen waren de ramen gelijk uitgebouwd.

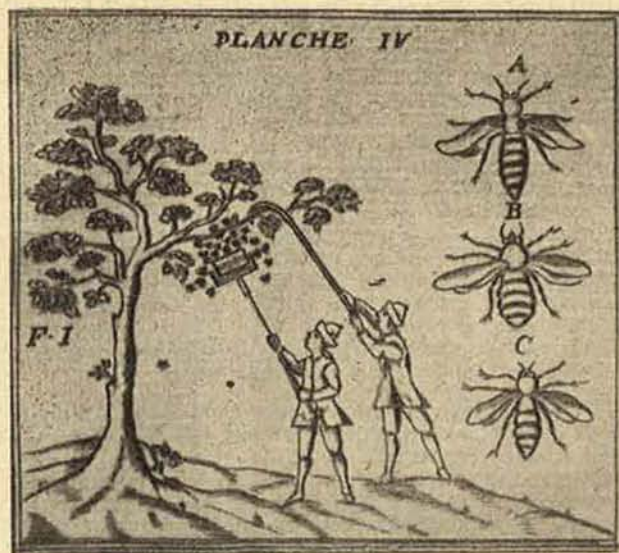
De genomen proeven hebben bewezen: om de beste resultaten te bereiken, moet het celluloid gelijkmatig en zeer dun met was bedekt zijn.

De uitgebouwde raat kan het volle gewicht aan honing en broed dragen. De bijen nemen deze kunstraat graag aan en de uitgebouwde raten worden normaal door de koningin belegd.

In *Gleanings* 1951/2 zegt de bekende Amerikaanse geleerde J. W. Eckert, dat de wasprijzen steeds stijgende zijn, als deze nog hoger zouden worden, zou men er aan kunnen gaan denken, de goedkope honing aan de bijen op te voeren, om deze was te laten maken. De goedkope honing brengt 7 \$ct per pound op, 8 pound geeft een pound was, welke thans een waarde van 56 \$ct heeft, maar het arbeidsloon voor het opvoeren en slingeren maakt deze handelwijze te riskant. Beter is het de bijen dikke raten te laten bouwen (b.v. 8 in een 10 raamskast) welke bij het ontzegelen en slingeren meer was opleveren.

„Als we weer oorlog zouden krijgen zal de bijenhouder alles moeten doen om de was-productie op te voeren, om aan de behoefte te kunnen voldoen. Gebeurt dit niet, dan zullen zeker andere stoffen als surrogaat gevonden worden, wat zal leiden tot een daling der wasprijzen”.

Amerika heeft heel wat bijenwas nodig. Volgens A. B.

Niet elke tekenaar verstaat de kunst bijen te tekenen...

J. 1950/5 werden in de V. S. gedurende 1949 3.910.000 pound bijenwas ingevoerd. Brazilië had het leeuwenaandeel hiervan, namelijk 761.000 pound, gevolgd door Ethiopië, Cuba, Dominicaanse Republiek, Brits-Oost-Afrika, Chili, Egypte, Rusland, Turkije en Mexico.

In het A. B. J. 1951/2 vraagt een lezer waarom bijenwas van andere landen op de beurs van New-York hoger geprijsd is dan het was uit de V. S. Uit het antwoord: de hoger geprijsde was komt uit Brazilië, Chili, Turkije en Cuba. Dit was kan in de zon gebleekt worden en bij goede behandeling helder-wit worden, het is dan geschikt voor kaarsen en schoonheidsmiddelen. Bleken in de zon is de goedkoopste bleek-methode en daarom is dit was duurder.

Het was uit de V. S. en dat uit Afrika heeft een pigment, dat niet door de zon er uit gehaald kan worden. Bij het bleken door de zon en door chemicaliën blijft dit was een gouden kleur behouden en is daarom niet geschikt voor bovengenoemde doeleinden en daarom lager in prijs.

Die Hessische Biene heeft een rubriek „Lese Früchte“; in het nummer van 1951/4 komt de volgende mededeling voor, overgenomen uit de Deutsche Bienenwirtschaft:

Dr. Osterholzer (Erlangen) had op de tentoonstelling te Stuttgart een volk in een observatie-kastje, dat uitsluitend op kunstraat zat, die niet alleen uit de middenwand van kunsthars bestond, maar ook de zijkanalen der cellen waren van melk-witte kunsthars gemaakt, zodat de bijen slechts de cellen hadden te verzegelen. Het volk had een normaal broednest.

In het Maartnummer van ons Groentje kunt U een tekening vinden van een koningin met haar hofstoet. Ik schreef hierbij, dat deze bijen goed waren weergegeven.

Er is wel een groot verschil met dar, koningin en werkbij op bijgaande afbeelding. Deze is uit het boek van Palteau, dat in 1756 te Metz verscheen.

De Franse groot-imker LACRAMPA zond mij een paar foto's; hierbij die van één van zijn bevruchtungsstations in de Hoge Pyreneeën (1500-2000 meter hoog). De volkjes worden hier gebracht als de thym, wilde thym, muntsoorten en struikheide bloeien. Dit is gedurende 30 tot 40 dagen in Augustus en September, tijdens welke dracht twee series koninginnen kunnen worden geteeld.

Techniek: Zich ervan overtuigen, dat er in een kring van 10 km zich geen andere bijen bevinden. Gebruik maken van een natuurlijke dracht, zodat voeren met suikerstroop overbodig is, dit wordt heilloos voor de bijen genoemd. Voor de koninginneten worden de kasten uitgezocht, die de grootste opbrengst gegeven hebben. De darrenvolken zitten in kasten met vaste bouw, (zie Jaagkieps 1950/11) zodat hierin, daar er geen kunstraat gebruikt wordt, alles natuurlijk is. De bevruchtungskastjes hebben vier afdelingen, elk met een moerdop, de vliegaten zijn naar de vier windstreken gericht.

Op de foto ziet u, tegen een achtergrond van de woeste Pyreneeën, eerst 12 darrenvolken, dan verderop in drie groepen de bevruchtungskastjes, waartussen een vrachtauto, ingericht als werkplaats.

In de Canadian Beejournal 1951/1-2 wordt medege-deeld, dat in de V. S. een boekje is verschenen, getiteld: „Look younger, Live longer“ (zie er jonger uit, leef langer).

Schrijver hiervan is G. Hauser, deze was op 16-jarige leeftijd door de geneesheren opgegeven, maar hij „at“ zich gezond aan een dieet van gist, magere melkpoeder, yoghurt, vruchtensap enz.: dit noemt hij wondervoedsel. Hij ontraadt het gebruik van witte suiker, gebuild tarwemeel enz.

Dit boek zou van bijzonder belang voor bijenhouders zijn, daar de schrijver in het gehele boek het gebruik van honing aanbeveelt in plaats van witte suiker.

Enige aanhalingen:

Kanker is onbekend bij de primitieve volken, waar ook ter wereld, zoals in Centraal-Brazilië, Afrika, Himalaya

Twaalf darrenvolken, daarachter drie groepen bevruchtungskastjes.

en andere afgelegene oorden, waar de grond nog vruchtbaar en het malen van graan en het raffineren van suiker onbekend is. Maar als deze bevolking het dieet der beschaving leert eten worden ziekten algemeen.

„Als je een koppige vrouw hebt of een dwaze keukenmeid, maak dan zelf je maaltijden klaar met o.a. biergist, melkpoeder, gekiemde tarwe, vitamines, mineralen en honing en gij zult er wel bij varen“.

Het boekje is na een artikel in een leidend magazine de „best seller“ geworden; een zuivelfabriek heeft een miljoen stuks ervan aangeschaft om deze in kruidenierswinkels te verkopen.

Dat is allemaal in het voordeel van de honingproducenten.

Het boekje is 100 bladzijden groot en bevat verschillende dieet-voorschriften en recepten.

Uit de American Beejournal 1951/2 een paar praktische raadgevingen:

Om een koningin aan een volk te geven moet men eerst een bij uit dat volk tussen duim en vinger fijnwrijven en dan de natgemaakte moer (dit om het wegvliegen te voorkomen) met dezelfde vingers tussen de bijen zetten. Om zwakke volken te versterken moet men ramen met bijen uit een sterk volk nemen en deze voor het zwakke volk afstoten. De vliegbijen zullen naar de oude kast gaan, maar de jonge kruipen in de zwakke kast.

Het Aprilnummer (1951) van de Schweizerische Bienenzeitung heeft een interessant artikel van de Zwitserse deskundige Dr. W. Fyg, over de natuurlijke bevruchting der bijenkoningin. Lezers, die belangstellen in dit onderwerp, zullen goed doen dit verslag te lezen.

Jékavé.

BOEKBESPREKING

J. B. M. v. d. BELT — BIJEN HOUDEN.
N.V. W. J. Thieme & Cie., Zutphen, 1950,
64 blz., geïllustreerd, f 1,50, gebonden f 1,90.

Een aardig boekje over bijen en bijenhouden voor jongens en meisjes van 12 tot 15 jaar. Ze leren er niet het bijenhouden uit, maar op eenvoudige en prettige wijze maken ze kennis met de geschiedenis van de bijenteelt, met de bijen en de bijenwoningen, het zwermen, de betekenis van de bijen, honing en was voor de volkshuishouding. Verder bevat het boekje nog hoofdstukken over folklore en bijen, over de merkwaardige aanpassing tussen bijen en bloemen en over het zelf houden van bijen. Als ze het boekje gelezen hebben weten ze wel zoveel van de bijen, dat ze met enige hulp van een imker zelf een bijenvolk kunnen behandelen en dat ze in grote trekken het waarom van de behandeling kunnen begrijpen. Een boekje, dat b.v. in geen enkele schoolbibliotheek mag ontbreken en dat zeer geschikt is als geschenk voor jonge mensen, die belangstelling hebben voor de natuur.

G.

Lijst van Sprekers

Op voorstel van de afd. Bunnik heeft het Hoofdbestuur besloten een lijst samen te stellen van personen, die zich beschikbaar stellen om spreekbeurten te vervullen over bijenteelt onderwerpen. Deze lijst zal op aanvraag gratis beschikbaar worden gesteld.

Van elke spreker, die zich opgeeft, zullen de volgende gegevens worden vermeld:

- welke onderwerpen hij bij voorkeur behandelt;
- aan welke dagen der week hij de voorkeur geeft;
- binnen welk gebied hij bij voorkeur zijn voordrachten houdt;
- welk honorarium hij voor een voordracht in rekening brengt;
- of hij zijn voordracht toelicht met film of projectie;
- of hij per spoor of per auto reist en welke vergoeding hij hiervoor in rekening brengt;
- of hij zelf voor de projectieapparatuur zorgt en of de kosten daarvoor in het sub d bedoelde bedrag begrepen zijn; zo niet, hoeveel deze kosten bedragen;
- voor welke apparatuur de afdeling eventueel moet zorgen;
- of hij bevoegd is tot het geven van onderwijs in de bijenteelt, zodat zijn lezing in aanmerking komt voor overheids- en verenigingssubsidie.

Opgaven van sprekers met volledige gegevens worden gaarne ingewacht bij het Bijenhuis te Wageningen, vóór 31 Augustus; in verband met het feit, dat subsidies voor lezingen moeten worden aangevraagd vóór 30 September zal de lijst begin September beschikbaar worden gesteld. Afdelingen die een exemplaar wensen, kunnen dat ook reeds thans bij het Bijenhuis te Wageningen aanvragen. Toezending volgt dan onmiddellijk na het gereedkomen van de lijst.

AANVRAGEN LEZINGEN EN CURSUSSEN.

Formulieren voor het aanvragen van subsidie voor lezingen en cursussen kunnen tot 15 September bij het Bijenhuis te Wageningen worden aangevraagd. De ingevulde formulieren moeten vóór 1 October in Wageningen terug zijn.

Handleiding bij het aanvragen van Cursussen en Lezingen

1. Welke cursussen worden gegeven?

A. Cursus voor beginners

Aantal theoretische lessen van 2 uur : 4.
Aantal praktische lessen van 2 uur : 12.
1 eindles van 1 uur.
Minimum aantal leerlingen : 12.
Schoolgeld per leerling voor de gehele cursus : f 3.—.
De theoretische lessen beginnen gewoonlijk na 1 Januari.

B. Cursus voor gevorderden

Aantal theoretische lessen van 2 uur : 12.
Aantal praktische lessen van 2 uur : 4.
1 eindles van 1 uur.
Minimum aantal leerlingen : 12.
Schoolgeld per leerling voor de gehele cursus : f 3.—.
De theoretische lessen beginnen reeds in de herfst.

C. Speciale cursus

Aantal theoretische lessen van 2 uur : 6.
1 eindles van 1 uur.
Minimum aantal leerlingen : 12.
Schoolgeld per leerling voor de gehele cursus : f 1.50.
Op een speciale cursus wordt een speciaal onderwerp van de bijenteelt behandeld, b.v. koninginnteelt, zwermverhinderend enz. Voor de aanvang van de cursus dient de onderwijzer een lesschema (uitgebreid leerplan) bij de Rijksbijenteeltconsulent in. Eerst na goedkeuring hiervan kan met de cursus worden begonnen.

2. Ambtsgebieden Rijksbijenteeltconsulenten.

A. Ten noorden van de Rijn, de Lek en de Nieuwe Waterweg.
Consulent Dr. Ir. A. Minderhoud. Kantoor Hesseling van Suchtelenweg 4, Wageningen, tel. K 8170—2400. Huisadres: Ericaplein 1, Wageningen. Tel. K 8170—2875.

B. Ten Zuiden van genoemde lijn.
Consulent Ir. J. Mommsers, Wilhelminalpark 8, Tilburg. Tel. K 4150—3375.

3. Onderwijzer.

Het onderwijs wordt gegeven door een onderwijzer, die in het bezit is van het diploma voor het geven van onderwijs in de bijenteelt.

4. Deelnemers.

De deelnemers moeten de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, tenzij zij in het bezit zijn van een diploma van een algemene

land- of -tuinbouwcursus of Lagere Land- of Tuinbouwschool. Op advies van de onderwijzer kan de consulent jongeren toestemming geven de cursus te volgen.

5. Vóór het aanvragen van een cursus.

Voor het aanvragen van een cursus stelle men zich in verbinding met de onderwijzer, die de cursus zal geven. Een lijst van de onderwijzers vindt men in de Imkersalmanak 1949. Aanvullende lijsten vindt men in het Maandschrift voor bijenteelt. Voor 1949 in het Juninummer 1949, blz. 100. Voor 1950 in het Meinummer, blz. 71.

Het heeft geen zin formulieren voor een cursus aan te vragen, als men nog niet een onderwijzer gevonden heeft, die bereid is de cursus te geven.

Heeft men een onderwijzer gevonden, dan vraagt men bij het Bijenhuis te Wageningen per briefkaart de nodige formulieren aan met vermelding van de soort cursus (beginners, gevorderden, speciale cursus) en van de naam van de onderwijzer. **Vóór 15 September!**

6. Het invullen van het begrotingsformulier

dient met de meeste zorg te geschieden aan de hand van de hieronder volgende gegevens. Het formulier moet in tweevoud worden ingediend bij het Bijenhuis te Wageningen vóór 1 October.

7. Salaris van de onderwijzer.

Het salaris van de onderwijzer bedraagt:
voor de eerste 24 uren der cursus f 4,50 per uur;
voor de tweede 24 uren f 4,— per uur en
voor de volgende uren f 3,50 per uur.

Het tweede 24 uralent wordt alleen dan overschreden, als de praktijklessen van een cursus (men kan toestemming tot splitsing vragen als 't aantal leerlingen 16 of meer is) in twee groepen worden gegeven. Voor deze splitsing is de toestemming van de Rijksbijenteeltconsulent vereist.

Bij een beginnerscursus met gesplitste praktische lessen zou de invulling van het begrotingsformulier aldus kunnen zijn:

Voorbeeld:	kolom 1	kolom 2	kolom 3
12 x 2 uur, 24 x f 4,50	f 108,—		
12 x 2 uur, 24 x f 4,—	f 96,—		
4 x 2 uur, 8 x f 3,50	f 28,—		
eindles 1 x f 3,50	f 3,50		
			f 235,50

8. Leermiddelen.

Voor de aanschaffing van leermiddelen is vooraf de goedkeuring van de Rijksbijenteeltconsulent vereist.

De leermiddelen blijven het eigendom van het Rijk. De aan te schaffen leermiddelen moeten volledig worden gespecificeerd. Als leermiddelen mogen slechts die artikelen worden aangekocht, die gecatalogiseerd kunnen worden. Dus geen verbruiksvoorwerpen, zoals kunststraat, draad enz.

Ook bijenvolken en boeken mogen niet als leermiddelen worden aangeschaft. De inventarislijst moet door de onderwijzer worden bijgehouden.

Hij blijft verantwoordelijk voor de inventaris, zolang deze onder zijn beheer is.

Bij het indienen van de Rek. en Verantw. dienen de kwitanties voor de aangeschafte leermiddelen te worden overgelegd.

Voor de vertoning van onze kleurenfilm voor leraren en leerlingen van scholen te Amersfoort bestond grote belangstelling, al waren op het moment van de vertoning de vacaties reeds in zicht. Een prachtig voorbeeld van zomerse activiteit. De Filmcommissie van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft onze film voor vertoning op scholen goedgekeurd en duizenden jongeren hebben door middel van dit prachtige documentaire filmwerk reeds kennis gemaakt met het leven der bijen.

de leerlingen ontvangen bedrag van f 36.—. Het Rijkssubsidie bedraagt dus f 179,50 min f 36.— is f 143,50. Ten laste van de afdeling komt f 34,80 (uitgaven kolom 3) min het door de leerlingen bij te dragen bedrag van f 6.— is f 28,80.

13. Wat te doen voor de aanvang van de cursus ?

1. Aan de consultant tijdig een opgave verstrekken van plaats dagen en uren, waarop de lessen zullen worden gegeven. De consultants zijn belast met het toezicht op de cursussen en het mag niet voorkomen, dat zij bij controle ter plaatse tot de ontdekking komen, dat de les uitgesteld of plaats of uur gewijzigd zijn. Van iedere wijziging dus tijdig bericht zenden aan de consultant.

Bij het vaststellen van de lesuren dient men rekening te houden met seizoenwerkzaamheden (platteland), feestdagen, kermis e.d. Zo min mogelijk lessen op Zon- en feestdagen.

2. Een commissie van Toezicht benoemen. Het toezicht op de cursus wordt, behalve door de consultants, uitgeoefend door een plaatselijke commissie van toezicht, bestaande uit 3 leden van de afdeling onzer vereniging, die de cursus geeft. De huishoudelijke regeling van de cursus wordt aan deze commissie overgelaten. De commissie heeft het recht alle lessen bij te wonen.

14. Op de eerste les

worden de schoolgelden door de onderwijzer geïnd en daarna overgeschreven of gestort op girorekening 27772 van de Secretaris van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland te Wageningen. Treden later nog cursisten toe, dan wordt ook van hen het volledige schoolgeld geïnd en op dezelfde postrekening overgeschreven.

Uiterlijk op de tweede les mogen nog nieuwe leerlingen worden toegelaten en daarvan wordt mededeling gedaan aan de consultant. Men zie hiervoor no. 15.

15. Zodra de eerste les heeft plaats gehad

verstrekt de onderwijzer aan de consultant een lijst van de namen der leerlingen, waarmede de cursus is aangevangen. De namen moeten worden gesplitst in de volgende groepen :

- A. Boeren en boerenzoons, resp. tuinders en tuinderszoons;
- B. Landarbeiders- en landarbeiderszoons (resp. tuinbouw- arbeiders en tuinbouwarbeiderszoons).
- C. Andere deelnemers.

16. Eindles en diploma

Aan het einde van de cursus wordt een eindles gehouden in aanwezigheid van de commissie van toezicht en eventueel genodigden.

De eindles duurt één uur.

Het tijdstip en de plaats van de eindles worden minstens tien dagen te voren medegedeeld aan de consultant.

Aan leerlingen, die de cursus met goed gevolg hebben gevolgd, kan een diploma worden uitgereikt. De onderwijzer trede hierover in contact met het Bijenhuis te Wageningen.

17. Aan het einde van de cursus

doch uiterlijk eind September verstrekt de onderwijzer aan het afdelingsbestuur alle gegevens, die nodig zijn voor het samenstellen van de verantwoordingsstukken en verslagen enz., benevens de kwitanties van alle door hem gedane uitgaven. (In de praktijk worden de formulieren door de onderwijzer, in overleg met het afdelingsbestuur, ingevuld. Het afdelingsbestuur is evenwel verplicht de opgave te doen en het niet, niet tijdig of niet volledig indienen van de stukken brengt het afdelingssubsidie in gevaar. Als de afdeling geen subsidie krijgt, onthefte haar dat niet van de verplichting de onderwijzer te betalen !)

Soms moet er door het Bijenhuis nog over de stukken worden gecorrespondeerd. Daarom verdient het aanbeveling deze vóór eerder in te zenden dan voorgeschreven is, want van stukken, die op 1 October niet of niet volledig binnen zijn, wordt beslist geen nota genomen. Op 1 October moet het Bijenhuis namelijk op zijn beurt de stukken bij het Ministerie indienen en van deze datum wordt beslist onder geen enkele voorwaarde afgeweken, want dit heeft vertraging in de afwerking op het Ministerie ten gevolge.

18. Verzuimde lessen.

De onderwijzer houdt nauwkeurig aantekening van de verzuimde lessen met de redenen daarvan.

19. Vóór 1 October

(ook als de cursus nog niet geëindigd mocht zijn!) zendt de afdelingssecretaris aan het Bijenhuis te Wageningen :

- a. 2 ex. rekening en verantwoording;
- b. 2 ex. verslag;
- c. kwitanties van alle uitgaven (ook van salaris, leermiddelen en verplaatsingskosten).

Deze formulieren zijn bij het Bijenhuis te Wageningen op aanvraag verkrijgbaar.

Er kan niet genoeg nadruk op worden gelegd, dat de stukken tijdig binnen moeten zijn. De officiële datum van indiening is 1 April en door de grote welwillendheid van het Ministerie is ons toegestaan als uiterste datum 1 October te nemen.

20. Het invullen van de formulieren

levert na het voorgaande geen moeilijkheden op. Voorzitter en secretaris verzuimen niet, de stukken te tekenen.

21. De in te dienen kwitanties

Aan de uitgaafzijde van de rekening- en verantwoording vinden we een kolom „Nummer van de kwitanties.” We nummeren alle in te zenden kwitanties doorlopend met 1, 2, 3 enz. In bedoelde kolom vullen we bij ieder bedrag de nummers van de daarbij behorende kwitanties in.

Bij de uitgaven voor leermiddelen de nota's van het Bijenhuis insluiten als bewijsstuk. (Het spreekt toch vanzelf, dat we onze benodigdheden bestellen bij de eigen instelling van onze vereniging, die zich voor het onderwijs zoveel moeite en kosten getroost ?)

22. Lezingen.

Per afdeling wordt per winterseizoen niet meer dan één lezing gesubsidieerd.

Aanvragen van een lezing.

Voordat we een lezing aanvragen stellen we ons in verbinding met de onderwijzer, die de lezing zal houden.

Als er met de onderwijzer overeenstemming bereikt is, schrijven we aan het Bijenhuis te Wageningen een briefkaart met verzoek om een aanvraagformulier voor een lezing te zenden.

Dit formulier wordt omgaand toegezonden.

Het bestaat uit twee delen. We zenden voorlopig alleen het bovenste stuk ingevuld naar het Bijenhuis.

De reiskosten moeten volledig gespecificeerd worden opgegeven (ook als deze meer dan f 1,50 bedragen !). Het formulier moet door voorzitter en secretaris worden ondertekend.

Het aanvraagformulier moet vóór 1 October teruggezonden worden aan het Bijenhuis te Wageningen. Is het formulier daar op die datum niet ontvangen, dan wordt aangenomen, dat de lezing geen doorgang zal vinden. Het is nutteloos formulieren later in te zenden, want het Bijenhuis moet die op 1 October doorzenden aan het Ministerie, bij zijn subsidieaanvraag.

Subsidie. Voor een winterlezing wordt door het Rijk en onze Vereniging samen hoogstens het volgende subsidie verstrekt :

- a. Voor salaris van de onderwijzer hoogstens f 10,—;
- b. Voor verplaatsingskosten van de onderwijzer hoogstens f 1,50.

Verslag. Nadat de lezing heeft plaatsgevonden, zendt de afdelingssecretaris onmiddellijk het gedrukte verslag (dat aan het aanvraagformulier gehecht was) ingevuld aan het Bijenhuis te Wageningen, tezamen met de kwitantie van de onderwijzer voor diens salaris en verplaatsingskosten.

Dr. A. J. Winkel 50 jaar dierenarts

Op 23 Juli herdacht Dr. A. J. Winkel zijn 50-jarig jubileum als dierenarts.

Dr. Winkel werd op 25 December 1879 te Utrecht geboren. Vóór zijn benoeming tot Rijkskeurmeester stond hij als veearts te Putten en te Coevorden. Sedert 1919 is hij imker en als bacterioloog interesseerde hij zich natuurlijk voor bijenziekten. In 1928 en in 1939 vertegenwoordigde hij de Nederlandse regering op de bijenteeltcongressen te Bern en te Zürich.

Van 1 Juli 1925 tot 1 Januari

1945 was Dr. Winkel verbonden aan de Rijksseruminrichting en thans woont hij te Apeldoorn. Geen imker die hem niet kent als specialist op het gebied van bijenziekten; we behoeven slechts te herinneren aan zijn publicaties over Nosema, vrucht van jarenlange studie, waarvoor ook in het buitenland grote belangstelling bestond.

Dat Dr. Winkel de bijen en de imkers niet vergeten is zal ons blijken uit een serie artikelen, die we binnenkort in ons Maandschrift hopen te plaatsen.

Het Hoofdbestuur bood de jubilaris, met de gelukwensen van de Nederlandse imkers, de plaquette van onze vereniging aan.

Vragenrubriek

Vraag 23: Zwermen van voor- zwerm voorkomen, verenigen van zwermen, carbolap.

a. Ik heb een bromzwerm in een kast gedaan. Hoe kan ik nu voorkomen, dat die weer zwermt? De moeder is geknapt. De kast bevat 9 ramen, iets kleiner dan de simplex, waarvan ik er nu 7 in de kast heb. Ze zitten flink vol verzegeld broed.

b. Kan ik bij een zgn. zingende zwerm ook een middelzwerm voegen?

c. Welke soort carbol moet ik bij de bijen gebruiken en hoe?

J. K. te B.

Antwoord:

a. Uw moeder is geknapt. Hiermee is het gevaar voor zwermen vrijwel overwonnen. Eventuele moerdoppen wijzen echter op lust tot zwermen, zodat het altijd nuttig is doppen, die ontdekt mochten worden, geregeld te verwijderen met gevonden darrenbroed mee.

b. Dat gaat meestal wel zonder gevaar. Besprenkel de bijen met honing- of suikerwater en verwijder de koningin uit het laatste volk, als de eerste reeds aan de leg mocht zijn.

c. Bij voorkeur gebruikt u gezuiverd carbolzuur (phenolum liquefactum), waarvan u een 40-tal druppels op een lap sprenkelt, of beter nog: carbolzuur gemengd met 2 à 3 delen water, waarmee dan de lap bijna over het geheel vochtig wordt gemaakt. Het flesje met het mengsel even schudden, omdat carbolzuur maar gedeeltelijk in water oplost en voor de rest naar beneden zakt. L.

Vraag 24: Was zuiveren.

Ik probeer zelf mijn was te zuiveren door ze op te koken. Daarna wil ik ze zeven door een doek. Wat voor een doek kan ik daarvoor het best gebruiken om de was zo schoon mogelijk te krijgen? A. H. H. te O.

Antwoord:

Neem een of ander doek van fijn weefsel, zo nodig dubbel en giet daar, b.v. in een zeef, uw hete water met de gesmolten was door in een niet te wijde emmer of iets dergelijks. Hoe minder wijd, hoe beter omdat met de was altijd nog fijn vuil meegaat, dat u, als de was afgekoeld is, vindt aan de onderzijde van de waskoek en daar moet worden afgekrabd. L.

Vraag 25: Allerlei onderwerpen.

a. Een kast in een droge stal is van binnen vochtig met veel schimmel erin. Het is een simplex met een goed volk, zinken dak zonder hout er onder, viltendekkleedje en jute zakken. Wat is de oorzaak?

b. Moet ik de vlieggaten over de gehele breedte open hebben of b.v. op 20 cm?

c. Als ik een darrenval voor een voorzwerm plaats, kan die zwerm dan wegvliegen? Krijg ik er minder honing door?

d. Kan ik een volk voeren bij slecht weer als er een honingkamer op staat?

e. Kan men bij gebrek aan hout een kast van eterniet maken of is dat niet goed voor de bijen?

f. Twee middenzwermen zitten samen op 10 ramen. Ze zitten goed in het broed doch er zijn ook darrencellen bij. Oorzaak?

H. B. te M.

Antwoord:

a. Bijna zeker is het ontbreken van hout onder uw zinken dak oorzaak van vocht in de bijenwoning.

b. Bij een sterk volk mag het vlieggat gerust op volle breedte los. Bij een zwak volk of roverij het vlieggat verkleinen.

c. Voor minder honing halen bestaat geen gevaar bij het gebruik van een darreval. Let echter op, dat u de moeder niet vangt met de darren.

d. Ja, heel weinig als u suiker geeft. Neem liever wat honing voor dit doel.

e. De grondstoffen, waaruit eterniet wordt gemaakt, zijn mij niet bekend (asbestvezel plus cement, red.).

f. Wellicht zwermneiging als de raat tevoren tenminste vrij was van darrencellen. L.

Vraag 26: Honing en menie.

a. Mag ik een zelfgemaakte honingslinger meniën met gewone rode menie?

b. Zou het gebruik van blikken bussen, eveneens gemenied, voor het tijdelijk bewaren van slingerhoning geschikt zijn? A. W. te A.

Antwoord:

Laat uw slinger en zo nodig de blikken bussen galvaniseren. Dit is de veiligste weg die bovendien maar weinig kost. L.

Vraag 27: Versterken van honingvolken.

Om sterke honingvolken te krijgen wil ik enkele buurvölker laten afvliegen door ze uit de rij te zetten. Ik wil dit nogmaals herhalen, waarbij m.i. drie maal afvliegen plaats heeft.

Hoe groot is de afstand, waarover de volken verplaatst moeten worden en hoe lang moet een volk op zijn nieuwe plaats hebben gestaan, voordat ik het terug kan zetten op zijn oude plaats zonder dat de vlieg-bijen weer naar het oude volk trekken? D. V. te O.

Antwoord:

Als u dit jaar éénmaal deze goede methode toepast bent u uitgeput, want na elke verplaatsing moeten meer dan 2 weken verlopen voor u

de volken opnieuw kunt verzetten. Bij zijwaartse verplaatsing is een paar meter voldoende, bij vooruit verzetten zou ik minstens 10 meter nemen. L.

Vraag 28: Ongewone honing.

B. W. S. te N. heeft een honingsoort van aparte kleur geoogst. Als hij een monster wil inzenden (een eetlepel vol is genoeg) zullen wij het microscopisch onderzoeken en hem allicht kunnen inlichten. L.

Vraag 29: Bruidsvlucht, bijensteken.

A. Op 27 Mei kreeg ik een zwermpje net goed van maat voor de observatiekast. Ze voelden zich daarin thuis, maar helaas bleek op 28 Mei de kunstraat van 't onderste raampje niet goed te zitten. Zij ging langs de toplat afscheuren. Dat raampje heb ik dadelijk vervangen. De moeder zat er op en heb ik voorzichtig op de middelste raat gezet, voor de operatie te beginnen. Alles ging best. 's Avonds heb ik een potje suikerwater opgezet. 29 Mei heb ik het gras gemaaid met een machine en toen ik daar zeker een half uur mee klaar was, zijn alle bewoners van de observatiekast uitgevlogen. Ik dacht al weer te moeten scheppen, toen de familie zich bedacht en terug ging in de verlaten woning. Kunt u me zeggen of deze (protest)-demonstratie komt door: te vroeg voeren, het raampje te verhangen of het gras te maaien? Andere redenen kan ik niet bedenken.

B. Dan zou ik U nog iets willen vragen. Mijn moeder kreeg een bij in het haar, die haar stak ongeveer schuin boven het oor. Even later kreeg ze alle verschijnselen voor een verkoudheid, jeukende oren, keel, niesbuien en... jeuk in de handpalmen. Wist dit ergens op? En is daar iets tegen doen, behalve zorgen dat ze niet gestoken wordt?

Mej. H. C. M. te W.

Antwoord:

A. Bijna zeker ging uw koningin op de bruidsvlucht en gingen de bijen mee uitvliegen, denkende dat het een zwermvlucht werd. Dit komt heel vaak voor. Soms tracht het volk zich dan als zwermtros ergens te vestigen. Wanneer de koningin dan op de kast terugvliegt, doen de bijen dit eveneens.

B. Dit zijn verschijnselen van overgevoeligheid voor bijensteken. Bij een nieuw geval een dokter raadplegen of onmiddellijk de gestoken plaats zo sterk verhitten als net verdragen kan worden. L.

FRANK CHAPMAN PELLETT †

Op 28 April is de bekende Amerikaanse imker F. C. Pellett, na een langdurige ziekte, overleden. Menig imker kende hem als vaste medewerker van de A.B.J. Hij schreef een aantal boeken die veel gelezen werden. Maar zijn grootste faam bezorgde hem zijn tuin met bijenplanten, die hij in 1907 stichtte: de „Pellett Gardens,” waarin hij planten uit alle delen van de wereld beproefde. Een van zijn beste vondsten was de naar hem genoemde Pellettklaver. Met weemoed brengen we deze grote vriend van bijen en bloemen een laatste groet.

Officiële Mededelingen

KORT VERSLAG HOOFDBESTUURS-VERGADERING 20 JUNI

De Commissie afd. Handel heeft een uitvoerig rapport uitgebracht over de mogelijkheid om zelf houtwaren voor de bijenteelt te fabriceren. In principe wordt dit denkbeeld door het H.B. overgenomen; nadere inlichtingen zullen worden ingewonnen.

De liquiditeitspositie van de onderdelen der Vereniging maakt het nodig effecten te verkopen. Besloten wordt f 60.000,— nominaal te realiseren.

Enkele afdelingen verzochten te laat bestelde voorjaarsruiker toch tegen de lage prijs te mogen ontvangen. Het H.B. acht het niet verantwoord van de gemaakte bepalingen af te wijken.

Ingevolge een op de A.V. gedane toezegging adviseert het H.B. zijn leden minstens eens per jaar een groepsvergadering uit te schrijven, waarin b.v. ook de agenda van de A.V. kan worden behandeld. De vergaderkosten zijn voor het H.B., de kosten van de afgevaardigden voor de afdelingen.

Op verzoek van Bunnik en Sneek wordt besloten uitvoeriger verslagen van de H.B.-vergaderingen te publiceren.

Een verschil van opvatting over de plaatsing van een mededeling van de K.T.V. wordt besproken. Inzender zal worden verwezen naar het D.B. als beroepsinstantie.

Om in aanmerking te komen voor de ere-medaille van de Vereniging moet men minstens 25 jaar bestuurslid zijn geweest. Aanvragen moeten door het afdelingsbestuur worden gericht aan de groeps-hoofdbestuurder. Aan bovengenoemde eis wordt vastgehouden, hoewel er in zeer bijzondere gevallen soepelheid betracht zal worden.

Een studiereis van de secretaris naar Amerika in het kader van de technische hulpverlening aan Europa is door de Amerikaanse regering niet toegewezen omdat de oorlogsspanning thans op de eerste plaats staat.

Afd. Nieuwer-Amstel vindt de naam „Maandschrift" niet juist, wil er „Maandblad" van maken. Het H.B. vindt „Maandschrift" een goed Nederlands woord en geen germanisme. Het komt overeen met het Duitse Monatsheft.

De door de A. V. met bijna algemene stemmen aanvaarde motie Westland (zie Julinumnummer) wordt nader besproken. Bij de verkiezing van H.B.-leden en leden van commissies zal het H. B. zich hiernaar richten.

Naar het Congres in Engeland worden twee ambtenaren en drie H.B.-leden afgevaardigd. Zij zullen een deel der kosten voor eigen rekening moeten nemen.

Het resultaat van een nieuwe zuiveringsmethode voor honing komt ter tafel. De Commissie afd. Handel zal overwegen of aanschaffing wenselijk is mogelijk is.

De Bedrijfsraad zal worden verzocht met spoed de problemen van de P.B.O. nader onder ogen te zien.

Ter A.V. is de opmerking gemaakt dat de bijenteelt in de Tuinbouwgrids stiermoederlijk is bedield. Gebleken is dat een bijdrage van de heren Consulanten door een samenloop van omstandigheden niet is opgenomen. Het H.B. heeft zich met Ir. Wolda en Dr. Minderhoud in verbinding gesteld.

Op verzoek van Bunnik zal een sprekerslijst worden samengesteld (zie mededeling in dit nummer).

De actie van Ir. Mommers heeft tot belangrijke uitzaaï van bijenplanten als groenbemesters geleid. Verdere propaganda heeft geen zin meer daar de betrokken instanties en belanghebbenden er voldoende aandacht aan besteden.

Kartering van de bijenweide wordt zeer moeilijk geacht.

Het H. B. stelt zich op het standpunt dat de bijenteelt er praktisch mee gediend moet zijn. Men ziet geen voordelen boven de thans gevolgde methode: elke afdeling kan in haar jaarverslag mededelen op welke dracht in haar gebied nog bijenvolken van andere afdelingen kunnen worden geplaatst en de positieve ant-

woorden worden in het Maandschrift gepubliceerd.

De Bedrijfsraad wordt verzocht nog dit jaar studiedagen te organiseren.

Het verzoek van de Bedrijfsraad aan de Regering, om het nadeel, voor de Verenigingen ontstaan door het goedkoop doorverkopen aan hun leden van dure suiker voor rekening van de Overheid te nemen en de inkers goedkoper suiker te verstrekken, is afgewezen. Er zal aangevraagd worden dat met spoed een delegatie naar de Minister op audiëntie gaat. Het ontwerp-rapport van de Honingcommissie van de Bedrijfsraad kan niet worden behandeld daar het nog niet verschenen is. Er wordt op spoed aange-

Afdelingsberichten

AFDELING HEINO

De afd. Heino houdt haar 6e tentoonstelling van bijen, honing, bloemen, fruit en landbouwgewassen op 8-10 September a.s. Reglement en programma te bekomen bij B. Jorink te Heino of A. H. Lutje Schiphout, de Immenhorst, Dalfsen.

BIJENMARKT VEENENDAAL

De jaarlijkse grote Bijenmarkt te Veenendaal werd op Dinsdag, 10 Juli, gehouden. De aanvoer was iets minder dan verleden jaar. Er werden aangevoerd 824 korven, 50 kasten, 3 Boogkorven en 30 Verzendkastjes.

De handel was levendig en de aangevoerde volken werden vlot verkocht tegen hogere prijzen dan verleden jaar. Voor ronde korven werden f 7.50 tot f 12.— besteed. Voor boogkorven f 15.— tot f 35.— en voor kasten f 17.50 tot f 35.—.

Prijzen werden toegekend: voor de beste kast met volk en werk aan B. Rademakers te Soest; voor de beste ronde korf met volk en werk te prijs aan G. Jonkers te Gameren, 2e prijs aan W. Hooijkaas te Zuulichem. Voor de beste boogkorf met volk en werk aan C. Veenendaal te Elst. De uitslag van de verloting is als volgt: 1e prijs No. 149; 2 No. 450; 3—50; 4—385; 5—317; 6—114; 7—332; 8—215; 9—185; 10—392; 11—97; 12—201; 13—163; 14—422; 15—217; 16—284; 17—320; 18—485; 19—218; 20—391; 21—197; 22—63; 23—107; 24—67; 25—228.

Prijzen kunnen worden afgehaald tegen inlevering van het lot bij de Marktmeeester, de heer J. van Kessel, Nieuweweg, Café „De Bijenkorf" te Veenendaal.

AFDELING LEERSUM

De praatavonden worden nog steeds met goed succes gehouden, de goede ontwikkeling der volken tijdens de fruitbloei is daar wellicht niet vreemd aan. Sommige inkers konden na deze dracht een mooi partijtje fruihoning slingeren.

De zwermtijd is weer achter de rug en velen hebben mede door bovenstaand resultaat hun aantal volken vermeerderd. Onze voorzitter, de heer G. v. Woudenberg, bezit heden 104 volken waarvan enkele als korf, de rest kasten.

Op 16 Juni werd een excursie gemaakt naar het bedrijf van de heer W. H. v. d. Broek te Soesterberg. Deze goede bijenstand is een lust voor het oog en zijn prima volken een aandrang om ook met Krahmers te gaan werken.

Op 28 Juni bracht het voltallig bestuur een bezoek aan de stand van één zijner leden, de heer G. van Doorn te Neerlangbroek. Na de fruitdracht oogstte hij reeds plm. 100 pond honing en aan de vooravond van zijn tweede slingercampagne toonde hij ons de honingkamers van zijn 10 kasten tot de laatste cel gevuld en verzegeld met een heerlijk product waar wij allen zo hard voor werken maar dikwijls met pover resultaat. Voorzover ons bekend is hij tot heden de meest succesvolle imker onzer afdeling.

Bij de penningmeester is een klein depôt gevestigd voor de meest voorkomende artikelen.

Wegens vertrek naar het buitenland van

drongen en de voorzitter der Commissie zegt toe zijn best te zullen doen. Met de bibliothecaris zal worden overlegd of het mogelijk is de nieuwe aanwinsten van de bibliotheek in het Groentje te publiceren.

Ir. Mommers geeft een overzicht van de werkzaamheden op Ambrosiushoeve. Men hoopt daar volgende jaar excursies te kunnen ontvangen.

De Commissie van Redactie heeft overwogen om de vragenrubriek door deskundigen op verschillend terrein te doen verzorgen; zij heeft reeds contact met een juridische medewerker. Nu de tegenwoordige medewerker het honorarium te laag vindt wordt besloten andere medewerkers te zoeken.

Getracht zal worden een verenigingsvlag voor de afdelingen tegen kostprijs beschikbaar te stellen.

de heer A. Lubbers te Oosterbeek kon een bezoek aan zijn bedrijf geen door-gang vinden.

Praatavond: 14 Augustus bij W. Rietkerk, Rijksstraatweg, Leersum, 7.30 uur. Secr. B. T. ANDEWEG

De afd. Doetinchem en Omstreken vervult de treurige plicht U in kennis te stellen van het plotseling overlijden op 9 Juli 1951 van haar geachte voorzitter, de heer

B. FRIJLINK,

in de ouderdom van 66 jaar.

Hij ruste in vrede.

22 September:

EERBEEK!

Op 22 September wordt de 42e bijen-, was- en honingmarkt te Eerbeek gehouden en viert de afdeling haar gouden jubileum met openluchtspel enz. Zie Juligroentje blz. 116.

18 Augustus:

IMKERSDAG RAALTE!

Aanmelding is nog mogelijk. Zie blz. 119 van dit nummer en blz. 108 van het Julinumnummer.

MEDEWERKERS:

Veel kopij moet wachten, waaronder enkele vaste rubrieken.

Inhoud:

Voor beginners	117
Uit voorbijgaten	118
Oogstfeesten en Imkersdag te Raalte	119
De Bijen en het recht	120
De Doodshoofdvlinder	121
Hoe kunnen wij de bijen rendabel maken?	122
Documentatie	123
Met minder kosten meer honing winnen	124-125
De Jaagkieps	126
Lijst van sprekers	128
Vragenrubriek	131
Officiële mededelingen	132
Afdelingsberichten	132

SPEURBIJTJES

Wegens ziekte te koop 4 bevolkte V.B.S. met reisijzers, 2 zesraams W.B.C. leeg, 1 ijzeren 3-raams honingslinger. H. BOON, Badhuisstraat 20, Haarlem.

AANGEBODEN: Stal met 6 goed bevolkte kasten, verbeterde Simplex, ook afzonderlijk. A. DEKKER, Torricellistraat 27, Amsterdam.

TE KOOP: mooie beukenhouten honingpers, tevens waspers. Staand model, voldoet uitstekend, uitgerust met twee zware persschroeven, onverslijtbaar. Prijs f 110.—. Ook wasruil. EEKMAN, Borne.

TE KOOP wegens sterfgeval een Bijenstal met 15 zeer goed bevolkte Simplexkasten, 2 16 raams boogkorven, enige ledige kasten en honingslinger. Bij Wed. B. FRIJLINK te Doetinchem, L 41.

TE KOOP: een prima drie-raams honingslinger, als nieuw, alsmede een partij honing. R. v. d. HURK, Geldrop.

TE KOOP: enige Krainer nateelt moeren 1ste gen. f 7.50 6-raams volkjes met dito moeren f 25.—. VAN HATTEM, A 771, Slidrecht.

TE KOOP: wegens plaatsgebrek 3 goedbevolkte kasten (elk volk op 2 broedkamers en honingkamer) met complete bijen-inventaris. Bij voorkeur in één koop. JONGENS, Breestraat 85, Koog a. d. Zaan.

DRIEBAND-ITALIANEN voor grote, rustige volken. Jonge bevruchte moeren, 1e nateelt, f 7.50 p. stuk. LUBBERS, Walenborchstraat 8, Utrecht.

TE KOOP: wegens vertrek, drie goed bevolkte Simplexkasten, klaar voor de heide. J. MEIJER, Zwolseweg 64, Deventer.

TE KOOP: 2 goed bevolkte Simplexkasten en 2 ledige. Tevens een 6- en 3-raamskastje, 2-raamshoningslinger, z.g.a.n. en imkersbenodigdheden, f 50.—. A. MASTENBROEK, Gordelweg 238, Rotterdam.

TE KOOP: 12 goed bevolkte Simplex- en V.S.-kasten, ook bij gedeelten. J. H. NUSSELDER, Wilhelminastraat 26, Doetinchem.

TE KOOP: 15 gloednieuwe Jasperkasten en 20 nieuwe Feeka-kasten à f 20.— per stuk (ook bij gedeelte). Te bevr.: RENKERS, Nijkerkerstraat, Hooglanderveen.

TE KOOP: Partij Voorjaars- en Zomerhoning. Ook in gedeelten. P. DE VRIES Pzn., Dirkshorn (N.H.)

AANGEBODEN: wegens overcompl. 4-raams honingslinger, als nieuw. Prijs f 40.—. H. B. DE VRIES, Oudega, Small A 87.

TE KOOP: 10 nieuwe en 12 gebruikte korven, 6 prima dubbelwandige kasten, compleet met ramen en roosters, bij J. v. ZANTEN, Oude Vleutenseweg 6, Utrecht, Tel. 11328.

GEVRAAGD: Import of gegarandeerd reinteelt Kaukasische Koninginnen of 3-raams volkjes. J. L. BAKKER, voorzitter afd. Sneek.

GEVRAAGD: kleine hoeveelheid voersuiker, door J. P. DOUWES, Utrechtseweg 15, Weesp.

TE KOOP GEVRAAGD: 25 kale volken à 1 kg. Prijs-opgaaf met leveringstijd aan G. W. GUSSINKLO, Heelweg E 49a, Varsseveld. Aan hetzelfde adres TE KOOP 500 kg Zomerslingerhoning.

VANAF JULI af te geven geselecteerde reinteelt (eilanden) Carn. Koninginnen. SCHWIETERS BIJENPARK, Tel. 95, Dedemsvaart.

SPOED! Wegens emigratie tegen elk aannemelijk bod **KEURIG VERZORGDE BIJENSTAND AANGEBODEN** t.w. 19 zwaar bevolkte kasten, w.o. 10 nieuwe Nat. Hive's met Italianen en 13 dito korven staande op de hei. Tevens 13 vijfraams en 17 drieraams bevr. kastjes, stuifmeelvalen, merkapp., pl.m. 100 kg suiker enz. enz. Alles z.g.a.n.
Adres bevragen bij het BIJENHUIS.

Gevraagd: Imker Nieuw-Zeeland

Voor gehuwden woning beschikbaar. Indiensttreding October. Plaats: Christchurch

Nadere inlichtingen verstrekt „Het Bijenhuis“, Wageningen.

INKOPERS GEVRAAGD

Wij betalen provisie aan iedere inkoper die voor ons 2000 kg in de verschillende soorten bij elkaar haalt. En ondanks dat betalen wij de hoogste prijzen voor de honing.

N.V. BIJENSTAND „MELLONA“, SANTPOORT
Telefoon 8225, b.g.g. 8610.

Als alle was was...

Onze kunstraat is vervaardigd van de zuiverste, ziektekiemvrije bijenwas en gemaakt met de modernste machines, de cel-indruk is diep en scherp en komt overeen met de celbodem van door de bijen zelf gebouwde raten. Een Zweedse geleerde, bezoeker van het Internationaal Congres, heeft proefondervindelijk uitgemaakt, dat de kunstraat van Het Bijenhuis de beste ter wereld is. Dat zegt genoeg!

Kunstraat in alle maten per kg f 6,50

Extra dunne Kunstraat (pl.m. 45 vel per kg honingkamer) **f 7,—**
Desgewenst leveren wij kunstraat met grote cel-indruk.

Verwerken van zuivere was tot kunstraat werkloon per kg **f 1,—**

Voor oude raat betalen wij nog steeds f 1,55 p. kg

Hoogglansmeubelwas (geel of bruin) per kg zonder bus f 4,—, per pot . . . **f 0,65**

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

18 AUGUSTUS
IMKERSDAG
RAALTE
AANMELDING NOG MOGELIJK!

EEN PET VOL BIJEN

noemden de oude imkers smalend een volkje, dat het opzetten niet waard was. Als het de taak van het Bijenhuis was geld te verdienen, zouden wij gaarne zien, dat U elke pet vol bijen opzette, want aan alles wat U daarvoor nodig hebt, zouden wij geld kunnen verdienen. Niet verdienen, maar het dienen van uw belang is echter de taak van uw eigen handelsinstelling.

Een klein volk kost U geld voor kunstraat, voor suiker, voor imkersmateriaal, het kost U bovendien veel tijd en het levert niets op. Daarom raden wij U aan alleen grote, sterke, levenskrachtige volken in te winteren in goede, doelmatige, duurzame kasten of korven en ze volledig alles te geven wat ze nodig hebben en er alle mogelijke zorg aan te besteden. Dan kost het bijenhouden U minder tijd en minder geld, U bespaart Uzelf teleurstellingen. Dat is de enige manier waarop we niet alleen met plezier, maar ook met voordeel bijen kunnen houden.

DAT GOEDE, DUURZAME, DEGELIJKE MATERIAAL

levert het Bijenhuis te Wageningen U tegen de laagst mogelijke prijs:

BESCHERMINGSMIDDELEN

- De beste **Dathepijp** met houten mantel en kogelventiel f 4,60
- Dezelfde pijp zonder kogelventiel f 4,30
- Blaasbalg-beroker** waarin U alles wat smeulen wil, als brandstof kunt gebruiken, b.v. oude zakken, golfkarton enz. f 6,—
- De **automatische beroker „Vulkaan“** met veerwerk, dat U met één beweging in en buiten werking kunt stellen f 16,—
- Carbollar van Engels pluksel**, de enige stof die de carbolgeur lang vasthoudt f 1,20
- Flesjes carbol**, met water te verdunnen. Als U een beetje glycerine toevoegt blijft de geur nog langer behouden. Grote fles f 1,—, kleine fles f 0,40
- (U weet toch, dat U het resultaat van de carbollar kunt vergroten, door die op het volk zachtjes op en neer te laten golven, als een wapperende vlag?)
- Bijenveger**, niet te stug en niet te zacht en met prettig handvat f 1,30

VOOR DE HONINGOOGST:

- Herzog Tafelslinger**, beschreven in onze vorige advertentie. Dit is thans verreweg de meest gevraagde slinger; ze biedt alle voordelen van een grote slinger, de levensduur is praktisch onbeperkt f 72,50
- Labordoo** voor het slingeren van korfhoning. Een uitkomst voor de korfimker. Slingerhoning laat zich beter en duurder verkopen dan pershoning f 4,75
- Handkolbtoestel**, speciaal voor het Bijenhuis gemaakt, dus het beste van het beste en voor de laagste prijs f 14,75
- Ericaborstel**, verricht voor de kleine imker dezelfde dienst als het kolbtoestel: het slingerbaar maken van de heidehoning. Groot model f 5,—, klein model f 3,50
- Ontzegelmes**, het bekende „spinaziemes-model“ met opgewipte punt en gelakt houten handvat f 2,75
- Ontzegelvork** f 2,20
- Electrisch ontzegelapparaat** met ingebouwde verwarming voor 220 volt. Ontzegelmes en -vork moeten in warm water worden verwarmd, dit apparaat blijft constant op temperatuur f 8,50

Honingzeven (dubbele zeef)

- doorsnee 16 cm om aan de slinger te hangen f 4,10
- doorsnee 16 cm om op de emmer te plaatsen f 4,10
- doorsnee 22 cm om op de emmer te plaatsen f 4,40
- Kaasdoek** voor het zeven van honing, 88 x 88 cm, per stuk f 1,10
- Drijfwerk voor honingslinger**, met wormwiel en terugdrukrem f 32,50

FLACONS

- Pondsflacons**, kristalhelder glas, elegant model, met metalen schroefdop, kartonnen perkamentinlage. Emballage op rekening, per 100 f 17,—
- Monsterflesjes** met kurk, in houten koker voor de verzending f 0,40
- Raathoningdoozjes** met doorschijnend venster en bedrukt met aantrekkelijke tekst, per stuk f 0,13

ETIKETTEN EN RECLAMEFOLDERS

- Het nieuwe etiket in kleurendruk**, mooi, rustig en suggestief, per 100 f 1,50, p. 1000 f 14,—
- Honingetiket blauw met goud** per 100 f 1,50 per 1000 f 14,—
- (Stuur ons een briefkaartje en wij zenden U gratis en franco een monster!)
- Enveloppen**, voorzijde blanco, achterzijde bedrukt met een suggestieve honing-reclame, per 100 f 1,25
- Honingfolders in kleurendruk**, om aan uw klanten uit te reiken en aan hen, die het kunnen worden. Bevat een uiteenzetting omtrent de voedingswaarde van honing en de resultaten van een honingkuur in een kinderziekenhuis; bovendien ruimte om uw naam en adres in te stempelen of te drukken, per stuk f 0,02
- (Als U ons de tekst in blokletters opgeeft, laten wij etiketten en folders tegen kostprijs voor U met naam en adres bedrukken.)
- Briefinlage Daalder**. Elke imker behoort deze bij al zijn correspondentie in te sluiten om de aandacht op onze goede Nederlandse honing te vestigen. Weegt niets, dus geen extra porto. 100 stuks kosten slechts één kwartje f 0,25

Al onze prijzen zijn vrijblijvend

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
Bijenhuis WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen